

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening

datum 2 juli 2015

Betreffende wetsvoorstel:

33962

Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 1 juli 2015 aangenomen door de Tweede Kamer. De PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, de PvdA en de SP stemden voor.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Diverse artikelen

118 (Van Veldhoven) dat regelt dat waar regels (kunnen) worden gesteld inzake cultureel erfgoed eveneens regels (kunnen) worden gesteld inzake werelderfgoed, en wel met het oog op de bescherming van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed.

Dit amendement regelt dat waar regels (kunnen) worden gesteld inzake cultureel erfgoed eveneens regels (kunnen) worden gesteld inzake werelderfgoed, en wel met het oog op de bescherming van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 2 juli 2015

blad 2

Artikel 1.3, aanhef

71 → 159 (Albert de Vries/Van Veldhoven) over het duidelijk maken dat de regels van de wet niet alleen worden gesteld met het oog op duurzame ontwikkeling, maar ook met het oog op bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

De ambitie voor de fysieke leefomgeving, die is verwoord in artikel 21 van de Grondwet, krijgt met dit amendement een plaats in de doelbepaling van de Omgevingswet. Op deze manier wordt duidelijk dat de regels van de wet niet alleen worden gesteld met het oog op duurzame ontwikkeling maar ook met het oog op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Deze twee sociale grondrechten voor de huidige en toekomstige generaties worden geplaatst naast het begrip «duurzame ontwikkeling». De betekenis van dat begrip wordt daarmee meer gericht op het belang van toekomstige generaties, waarmee strakker wordt aangesloten op de definitie van de commissie-Brundtland die ook in het wetsvoorstel is opgenomen. Het verbeteren van de leefomgeving krijgt op deze manier een zichtbare plek in de doelbepaling van het wetsvoorstel.

Ook in de afgelopen decennia is er focus geweest op verbetering: bijvoorbeeld schonere lucht, schoner water. Voor de toekomst blijft een op verbetering gerichte ambitie van belang gelet op nieuwe vraagstukken zoals de klimaatverandering, teruglopen van biodiversiteit, onze voedsel en energievoorziening, de toename van verschillen tussen regio's. Met het aanscherpen van de maatschappelijke doelen van de wet wordt nadrukkelijk niet beoogd om te bewerkstelligen dat elke individuele activiteit of project moet leiden tot een verbetering van de fysieke leefomgeving.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.1, derde lid, na onderdeel c

Artikel 2.27, onderdeel c

30 → 42 → 65 → 103 (Albert de Vries en Van Veldhoven) dat regelt dat overheden bij het uitoefenen van taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet rekening houden met het belang van duurzame bescherming van de openbare drinkwatervoorziening.

In artikel 2.1 is de wijze waarop overheden hun taken en bevoegdheden kunnen uitoefenen nader omschreven. Overheden houden bij het uitoefenen van taken en bevoegdheden rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. Het artikel bevat een uitgebreide opsomming van diverse belangen, maar daarin ontbreekt het belang van de bescherming van de drinkwatervoorziening. De Drinkwaterwet, maar ook de Europese Drinkwaterrichtlijn, vergt dat bestuursorganen zorgen voor het veiligstellen van een duurzame drinkwatervoorziening. Dit betekent dat dit belang volwaardig moet worden meegenomen door bestuursorganen bij besluiten over ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

datum 2 juli 2015

blad 3

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door in artikel 2.1, derde lid, na onderdeel c een nieuw onderdeel in te voegen. Deze wijziging leidt ook tot een tekstuele aanpassing van artikel 2.27, onderdeel c, waarin al was opgenomen dat ten aanzien van de drinkwatervoorziening instructieregels over omgevingsverordeningen door het Rijk moeten worden gesteld.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.1, derde lid, onderdeel p

Artikel 2.28, onderdeel d

74 → 96 → 98 → **157** (Dik-Faber /Albert de Vries) dat ziet op de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte.

Dit amendement strekt ertoe te bevorderen dat de openbare delen van de fysieke leefomgeving ook toegankelijk zijn voor personen met een handicap. Mensen met een beperking bevinden zich niet alleen in woningen en gebouwen, maar moeten zich ook daartussen kunnen voortbewegen.

In artikel 2.1 is de wijze waarop overheden hun taken en bevoegdheden kunnen uitoefenen nader omschreven. Overheden houden bij het uitoefenen van taken en bevoegdheden rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. Het artikel bevat een uitgebreide opsomming van diverse belangen, maar daarin ontbreekt het belang van het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte. Onderdeel I voegt dit belang aan die opsomming toe.

Onderdeel II regelt dat instructieregels gesteld moeten worden over het bij nieuwe ontwikkelingen waarborgen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte in het omgevingsplan. Door het onderdeel op nieuwe ontwikkelingen betrekking te laten hebben kan daar vroegtijdig bij het ontwerp rekening mee worden gehouden en hoeven geen extra kosten te worden gemaakt.

Het belang van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte is een belang dat niet altijd ten koste van alles moet worden gewaarborgd. Bijvoorbeeld in de natuur is toegankelijkheid voor alle groepen personen niet altijd mogelijk of wenselijk. Wel is ook in natuurgebieden vaak de toegankelijkheid te verbeteren. Met dit amendement moet het belang van toegankelijkheid bij de uitoefening van taken en bevoegdheden die de openbare buitenruimte betreffen worden betrokken. Dat betekent dat bestuursorganen het belang van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte moeten afwegen tegen de overige betrokken belangen. Die afweging moet bijvoorbeeld gemaakt worden bij het toedelen van functies aan locaties voor nieuwe ontwikkelingen (aanleg nieuwe woonwijken en infrastructuur) en ook bij herstructureringen. Ook moet die afweging gemaakt worden bij bijvoorbeeld het stellen regels over de bruikbaarheid van de openbare weg (zoals de regels over winkeluitstallingen, het plaatsen van hekken en fietsen) en het uitoefenen van taken zoals bijvoorbeeld het behoeden van de staat en werking van wegen.

datum 2 juli 2015

blad 4

Met dit amendement wordt benadrukt dat in de fysieke leefomgeving de inclusieve samenleving serieus wordt genomen. Hiermee wordt ook aangesloten bij het door Nederland ondertekende maar nog niet geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van Personen met een handicap (Trb. 2007, 169).

Dit verdrag spreekt zich uit over toegankelijkheid van de fysieke omgeving (artikel 9) en het recht om zelfstandig te wonen en deel uit te maken van de maatschappij (artikel 19). In het regeerakkoord is afgesproken dat dit verdrag in deze regeerperiode geratificeerd zal worden.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.1

Artikel 4.22, tweede lid, na onderdeel A

45 → **150** (Smaling c.s.) dat regelt dat bij de evenwichtige toedeling van functies van locaties in ieder geval rekening wordt gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Gezondheid dient een volwaardige rol te krijgen bij de toepassing van de bevoegdheden op grond van de Omgevingswet over individuele projecten. Primair is het gemeentelijk omgevingsplan, zonodig ter uitvoering van instructieregels van provincie of Rijk, het instrument om hiervoor regels te treffen. Hierdoor zijn de regels kenbaar en de vaststellingsprocedure van en beroepsmogelijkheden tegen het omgevingsplan bieden de nodige participatiemogelijkheden en rechtsbescherming.

Dit amendement regelt dat bij de evenwichtige toedeling van functies van locaties in ieder geval rekening wordt gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid. Hierdoor is duidelijk dat gezondheid zowel bij het omgevingsplan als bij zogenoemde omgevingsvergunningen voor een afwijkactiviteit (waarbij een afwijking van het omgevingsplan wordt toegestaan) rekening gehouden wordt met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Tevens regelt dit amendement dat de rijksregels die worden gesteld over milieubelastende activiteiten er mede toe strekken dat alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.2, eerste lid

37 (Albert de Vries en Veldman) dat de afstemming tussen bestuursorganen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden expliciet in de wet vastlegt.

Het principe «decentraal wat kan, centraal alleen als het moet» zit al in de wet. De volgorde waarop bestuurslagen aan zet zijn is daarmee: eerst de gemeente zelf, dan met afstemming op regionaal niveau en vervolgens pas de provincie en eventueel het Rijk.

datum 2 juli 2015

blad 5

Bij gemeentelijke plan- of visievorming met regionale effecten dient dus in regionaal verband afstemming plaats te vinden, zodat deze bovengemeentelijke effecten worden betrokken bij de besluitvorming.

Gemeenten krijgen vertrouwen, maar doen er verstandig aan binnen de provinciale omgevingsvisie en verordening (programmatisch) afspraken te maken met andere betrokken gemeenten om te voorkomen dat een provincie ingrijpt.

Uit artikel 2.2, eerste lid, volgt al dat bestuursorganen rekening houden met de belangen van andere bestuursorganen. Impliciet volgt hieruit dat overleg tussen bestuursorganen nodig is. Dit amendement maakt dit overleg om af te stemmen expliciet.

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door aan artikel 2.2, eerste lid, een zinsnede toe te voegen.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.2

35 (Albert de Vries en Veldman) dat regelt dat een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts treedt in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitvoering van zijn eigen taken en bevoegdheden (het principe van "minst belastende interventie").

Met dit amendement wordt een lid toegevoegd aan artikel 2.2. In dit lid wordt tot uitdrukking gebracht het principe van de «minst belastende interventie», op het moment dat bestuursorganen in de bevoegdheden van andere bestuursorganen treden. Dit is een verdere uitwerking van het principe «decentraal tenzij» wat al in de wet wordt geregeld (onder andere artikel 2.3).

Bestuursorganen moeten bij het uitoefenen van hun taken en bevoegdheden niet onnodig in de taken of bevoegdheden van andere bestuursorganen treden. Dat wordt geregeld met het nieuwe derde lid. Zo is bijvoorbeeld voorstelbaar dat bij het vaststellen van instructieregels waar mogelijk met zo open mogelijke formuleringen wordt gewerkt. De gemeente c.q. de provincie heeft dan zelf de mogelijkheid om invulling te geven aan deze open formulering en heeft daarbij afwegingsruimte, terwijl het doel achter de instructieregel wel wordt bereikt.

Dit wordt wetstechnisch vormgegeven door het toevoegen van een derde lid aan artikel 2.2.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66 en de PvdA.

datum 2 juli 2015

blad 6

Artikel 2.4

20 (Dik-Faber) dat regelt dat er slechts één omgevingsplan per gemeente wordt vastgesteld.

In artikel 2.4 wordt het eindbeeld vastgelegd van één omgevingsplan per gemeente. Uit de toelichting blijkt dat dit plan over het hele grondgebied van de gemeente moet gaan. Dit staat zo echter niet in de voorgestelde wetstekst. Met dit amendement wordt dit verduidelijkt op dezelfde wijze zoals het is geformuleerd in artikel 3.1 van de huidige Wet ruimtelijke ordening, waar dit wel expliciet is verwoord.

Voorts wordt met dit amendement de mogelijkheid geschrapt om meer omgevingsplannen in één gemeente te hebben. Omgevingsplannen kunnen continu voor deelgebieden worden aangepast als ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Het is daarom niet noodzakelijk om in een gemeente meerdere losse omgevingsplannen te hebben. Door het schrappen van lid 2 wordt ook voorkomen dat de huidige praktijk van «postzegelplannen» blijvend wordt gefaciliteerd.

Bij de Invoeringswet Omgevingswet zal ervoor worden gezorgd dat alle bestemmingsplannen, beheerverordeningen en inpassingsplannen binnen een gemeente, bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, samen het omgevingsplan gaan vormen (Kamerstukken II, 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 161–162). Gemeenten kunnen vervolgens door middel van opeenvolgende wijzigingen dit Omgevingsplan geleidelijk omvormen tot één consistent en samenhangend Omgevingsplan. Ook kunnen zijn in één keer een gebieds-dekkend Omgevingsplan vaststellen. De mogelijkheid van meer omgevingsplannen per gemeente is desondanks in de wet geïntroduceerd als overgangsmaatregel zodat de bestaande bestemmingsplannen ook gefaseerd kunnen worden omgezet in het nieuwe gemeente brede Omgevingsplan waarbij een deel van de gemeente al een integraal Omgevingsplan heeft en een ander deel nog werkt met een Omgevingsplan dat bestaat uit een bundeling van oude bestemmingsplannen. Om deze reden is het tweede lid van artikel 2.4 door de regering voorgesteld. Het is de bedoeling van de regering deze mogelijkheid op termijn uit de wet te schrappen. Indien er sluit een dergelijke overgangsbepaling niet uit, maar deze dient dan een plaats te krijgen bij de overgangsbepalingen in de Invoeringswet Omgevingswet. De regering heeft bovendien al aangekondigd dat er ten aanzien van artikel 2.4 een overgangsrechtelijke regeling zal komen in de Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II, 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 161). Het is logischer dergelijke overgangsbepalingen te bundelen en dus niet op te nemen in artikel 2.4.

Bij het vaststellen van de Invoeringswet Omgevingswet kunnen deze overgangsbepalingen volgens de indiener ook beperkt worden met een termijn zodat voor alle gemeenten duidelijk is op welke datum zij een consistent gemeente breed omgevingsplan dienen te hebben. Dit is een betere methode dan een bepaling met een onbepaalde termijn zoals nu is opgenomen in artikel 2.4.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA en de PvdD.

datum 2 juli 2015

blad 7

Artikel 2.23

Artikel 2.25, vierde lid

68 (Veldman) over het waarborgen van regels bij AMvB om af te wijken van milieunormen ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen.

De huidige regeling voor ontwikkelingsgebieden in de Crisis- en herstelwet en de regeling van de interim-wet stad-en-milieubenadering voorzien in mogelijkheden om in specifieke (hoog stedelijke)situaties af te wijken van de milieunormen ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals wonen in dichtbevolkte gebieden en transformaties van bedrijvengebieden van traditionele naar moderne bedrijvigheid. Deze regels kunnen onder de Omgevingswet worden opgenomen in de uitvoeringsregelgeving. Het amendement strekt ertoe te waarborgen dat deze regels gesteld zullen worden.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, GroenLinks en de PvdA.

Artikel 2.28, onder a

63 → 162 (Ronces) dat regelt dat gemeenten te verwachten archeologische monumenten alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen indien dit aantoonbaar is.

In de huidige praktijk leggen veel gemeenten een claim op het gebruik van de ruimte door slecht onderbouwde archeologische dubbelbestemmingen in hun bestemmingsplannen op te nemen. Deze raken hierdoor overvol met archeologische dubbelbestemmingen en belasten bedrijven en gemeenten onnodig met archeologisch onderzoek.

Door het opnemen van het woord 'aantoonbaar' brengt de wetgever tot uitdrukking dat gemeenten te verwachten archeologische monumenten alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen indien de bescherming is gebaseerd op expliciete en specifiek lokale archeologische en bodemkundige informatie. Het gebruik van nauwkeurig archeologisch kaartmateriaal, inclusief een onderbouwing van de trefkans op archeologische monumenten, zorgt ervoor dat initiatiefnemers en vergunning aanvragers alleen goed onderbouwd een archeologische onderzoekplicht opgelegd krijgen.

De kans dat daarmee succesvol archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd neemt daardoor toe en voorkomt onnodige (archeologische) lasten voor bedrijven en overheden. Het gebruik van beter kaartmateriaal door gemeenten komt zowel de archeologie als de economie ten goede.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, GroenLinks en de PvdA.

datum 2 juli 2015

blad 8

Artikel 3.1, eerste lid

9 → 69 → **97** (Dik-Faber en Albert de Vries) dat de gemeenteraad verplicht om een gemeentelijke omgevingsvisie vast te stellen.

Het wetsvoorstel verplicht het Rijk en de provincies tot het opstellen van een omgevingsvisie. Voor gemeenten is gebruik van dit instrument vrijwillig. Met dit amendement wordt dit instrument ook voor gemeenten verplicht

De omgevingsvisie is integraal en bevat de strategische keuzes voor de lange termijn welke wordt uitgewerkt in het omgevingsplan en omgevingsprogramma's. Een dergelijke strategische integrale visie is ook van belang op lokaal niveau. Dit amendement regelt dat elke gemeente een visie moet hebben. Het wetsvoorstel geeft nadrukkelijk de mogelijkheid om omgevingsvisies op regionaal niveau, in samenwerking met andere gemeenten te maken. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid om in samenwerking een integrale omgevingsvisie te maken voor het grondgebied van meerdere gemeenten. Gezamenlijke visies hebben als voordeel dat er gemeenschappelijke uitgangspunten zijn, dat programma's al op voorhand zijn afgestemd en dat het regionaal beleid voor initiatiefnemers en andere belanghebbenden inzichtelijk is. Voor bouwers, ontwikkelaars en burgers is voorspelbaarheid van de overheid van belang. Met een omgevingsvisie wordt het helder waar de gemeente haar prioriteiten legt. De omgevingsvisie geeft een gewenste ontwikkelingsrichting aan voor de (midden)lange termijn. Een omgevings-visie daagt zo burgers en bedrijven uit deze visie mede gestalte te geven. Het is daarmee een essentieel instrument in de overstap van toelatings-planologie naar uitnodigingsplanologie.

Aangezien bij de Tweede nota van wijziging (Kamerstukken II, 2014–2015, 33 962 nr. 24) een nieuw artikel 3.2a aan het wetsvoorstel is toegevoegd dat regelt dat bij het opstellen van omgevingsvisies rekening moet worden gehouden met een aantal in artikel 3.2a genoemde beginselen (voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt), wordt met dit amendement ook de doorwerking van deze beginselen op de start van de beleidscyclus en visievorming op gemeentelijk en regionaal niveau geborgd.

Een verplichte visie is per saldo geen extra last voor gemeenten. Het sluit immers aan bij de huidige verplichte structuurvisie en het feit dat de meeste gemeenten ook vrijwillige plannen hebben op het gebied van milieu, verkeer en vervoer, natuur en water. Ook bij een verplichte omgevingsvisie is er dus een aanzienlijke reductie in het aantal strategische plannen. Een verplichte gemeentelijke omgevingsvisie biedt een waarborg voor de samenhang van het beleid voor de fysieke leefomgeving en kan voorts onderbouwing bieden voor de begroting van de gemeente.

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door wijziging van artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 9

Artikel 3.2 na de aanhef

19 (Dik-Faber) over het opnemen van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in een omgevingsvisie.

Een omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. Met dit amendement wordt toegevoegd dat er ook een beschrijving dient te zijn van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Hiermee wordt gegarandeerd dat de omgevingsvisie nadrukkelijk ook rekening houdt met de historie van een gebied en de aanwezige kwaliteiten. Het is niet de bedoeling dat ieder element van de fysieke leefomgeving in Nederland wordt beschreven. Het gaat net als bij de andere onderdelen van artikel 3.2 om de hoofdlijnen. Een dergelijke beschrijving draagt er toe bij dat te beschermen elementen van de omgeving zoals cultureel erfgoed in beeld zijn.

De regering is terughoudend met het voorschrijven van inhoudelijke vereisten aan de omgevingsvisie omdat dit kan leiden tot juridisering van het instrument (Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2014–2015, 33 962, nr. 12, paragraaf 8.3.2, blz. 173). Door het gebruik van het begrip hoofdlijnen in dit amendement, zoals ook het geval is in de andere onderdelen van artikel 3.2, wordt juridisering voorkomen.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 3.16

154 → 156 → **168** (Veldman/Van Veldhoven) dat regelt dat wordt verduidelijkt dat de voorwaarden waaronder gebruiksruimte is verleend, deel kunnen uitmaken van de maatregelen in een programmatische aanpak en dat die voorwaarden kunnen worden geactualiseerd in het belang van de verdere realisatie van de met het plan of de verordening beoogde ruimtelijke ontwikkelingen, al dan niet naar aanleiding van (on)voorzien externe ontwikkelingen.

Voor het Rotterdamse havengebied wordt, momenteel nog gebruik makend van de Crisis- en herstelwet, gewerkt aan de voorbereiding van gebiedsgerichte regelgeving voor de verdeling van de milieugebruiksruimte. Daarbij wordt een concept gehanteerd waarbij aan de voorkant van het besluitvormingsproces de verdeling van de (milieu)gebruiksruimte voor een bepaalde periode wordt vastgesteld en de toegang tot het gebied voor passende bedrijven sterk wordt vereenvoudigd. Dat biedt bedrijven en burgers vooraf helderheid over de vestigingsmogelijkheden en de omgevingskwaliteiten. Tegelijk voorziet het Rotterdamse concept in een planmatige actualisatie van de (verdeling van de) gebruiksruimte en de daarbij te treffen maatregelen – ook bij reeds toegelaten (oudere) installaties en activiteiten. De daarmee op gebiedsniveau vrijkomende gebruiksruimte is dan beschikbaar voor nieuwe ontwikkelingen ('koepelconcept').

datum 2 juli 2015

blad 10

De Rotterdamse benadering verdient navolging onder de Omgevingswet. De wet biedt al instrumenten voor een (integrale) gebiedsgerichte verdeling van gebruiksruimte en het buiten toetsing laten van bepaalde, programmatisch geregelde aspecten. Daarbij is onduidelijk of het wetsvoorstel ook voorziet in de mogelijkheid om de wijziging en zo nodig intrekking van vergunningen programmatisch aan te pakken, om zo de gebruiksruimte beter te kunnen verdelen tussen bestaande en nieuwe installaties en activiteiten. Met dit amendement wordt verduidelijkt, dat de voorwaarden, waaronder gebruiksruimte is verleend, deel kunnen uitmaken van de maatregelen in een programmatische aanpak en dat die voorwaarden kunnen worden geactualiseerd in het belang van de verdere realisatie van de met het plan of de verordening beoogde ruimtelijke ontwikkelingen, al dan niet naar aanleiding van (on)voorzien externe ontwikkelingen.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66 en de PvdA.

Artikel 4.21, tweede lid, onderdeel c

54 → 64 (Albert de Vries en Dik-Faber) over de toegankelijkheid van nieuw te realiseren bouwwerken en de directe omgeving daarvan voor mensen met een functiebeperving.

Artikel 4.21 draagt de regering op om algemene rijksregels vast te stellen ten aanzien van bouw- en sloopactiviteiten en het gebruiken van bouwwerken. In de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II, 2014–2015, 33 962 nr. 24) is aan het eerste lid, onderdeel c, toegevoegd, dat deze regels ook betrekking hebben op de bruikbaarheid van bouwwerken.

In de Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II, 2014–2015, 33 962 nr. 12, blz. 287) wordt aangegeven dat het begrip bruikbaarheid ruim moet worden geïnterpreteerd, zodat ook de toegankelijkheid voor personen met een functiebeperving hieronder valt te scharen. Hiermee is dus in het eerste lid van artikel 4.21 voorzien in een wettelijke grondslag om rijksregels hierover vast te stellen.

Dit amendement betreft een aanvulling van het tweede lid van artikel 4.21 en borgt dat de regering ook daadwerkelijk dient te voorzien in rijksregels die de toegankelijkheid van nieuw te realiseren bouwwerken en de directe omgeving daarvan vanaf de openbare weg regelen. Het onderwerp is hiervoor belangrijk genoeg, ook gelet op het door Nederland ondertekende maar nog niet geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van Personen met een handicap (Trb. 2007, 169). In het regeerakkoord is afgesproken dat dit verdrag in deze regeerperiode geratificeerd zal worden.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 4.28, tweede lid

33 (Pechtold en Van Veldhoven) waarmee een instandhoudingsplicht ten aanzien van monumenten in de wet wordt opgenomen.

De indieners beogen met dit amendement te regelen dat er een instandhoudingsplicht voor eigenaren van monumenten in de wet wordt opgenomen.

datum 2 juli 2015

blad 11

Op dit moment kent de monumentenwet een verbod op het beschadigen en vernielen van beschermde monumenten en is er een vergunning nodig om wijzigingen aan het monument aan te brengen. Ook bestaan er financiële voorzieningen (zoals subsidies, belastingaftrek en laagrentende leningen) voor monumenteigenaren om gedegen onderhoud te stimuleren. Er is echter geen verplichting in de wet opgenomen om een monument goed te onderhouden, terwijl het onthouden van onderhoud een monument op termijn wel schade kan toebrengen. Hoewel gemeenten dankzij jurisprudentie mogelijkheden hebben om te kunnen optreden tegen verwaarlozing, ziet de indiener een expliciete toevoeging van een instandhoudingsplicht als een technische verfijning van de wet. Door dit in de wetgeving vast te leggen worden de mogelijkheden vergroot om al in een vroeg stadium op te treden tegen (al dan niet opzettelijke) verwaarlozing van een monument. Een wettelijke verankering van een instandhoudingsplicht zal daarmee de staat van ons erfgoed ten goede komen.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 5.30

151 (Albert de Vries c.s.) dat regelt dat ook in bijzondere gevallen kan worden voorzien in een adequate bescherming van de gezondheid.

Het wetsvoorstel ziet op een brede benadering van de fysieke leefomgeving. Hierbij dient ook het belang gezondheid een volwaardige plaats te hebben. Het wetsvoorstel voorziet reeds op verschillende manieren in de bescherming van de gezondheid. Het streven naar een gezonde leefomgeving komt tot uitdrukking in de doelbepaling van het wetsvoorstel. Daarnaast maakt dit belang onderdeel uit van het toetsingskader voor vergunningverlening van onder meer de milieubelastende activiteit. Met het amendement op stuk nr. 150 wordt geregeld dat het aspect gezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over omgevingsplannen en via die weg een rol speelt bij het 'evenwichtig toedelen van functies aan locaties'.

Dit amendement regelt in aanvulling hierop dat ook in bijzondere gevallen kan worden voorzien in een adequate bescherming van de gezondheid.

Dit amendement regelt dat aanvragen om omgevingsvergunningen (o.a. voor milieubelastende activiteiten en bouwactiviteiten) kunnen worden geweigerd als er zich een bijzondere omstandigheid voordoet en naar het oordeel van het bevoegd gezag sprake is van ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de volksgezondheid. In dit verband kan worden gedacht aan Q-koorts, vogelgriep e.d. Het amendement strekt er dan ook toe om gezondheidsrisico's in die gevallen te voorkomen, handelend op grond van het voorzorgbeginsel.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 12

Artikel 5.40

152 (Van Veldhoven c.s.) dat regelt dat (de voorschriften van) verleende omgevingsvergunningen kunnen worden gewijzigd of ingetrokken als dit naar het oordeel van het bevoegd gezag nodig is vanwege het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid.

Gezondheid dient een volwaardige rol te krijgen bij de toepassing van de bevoegdheden op grond van de Omgevingswet over individuele projecten.

In de wet is al voorzien dat dit belang onderdeel uitmaakt van het toetsingskader voor vergunningverlening van onder meer de milieubelastende activiteit.

Dit amendement regelt dat (de voorschriften van) verleende omgevingsvergunningen kunnen worden gewijzigd of ingetrokken als dit naar het oordeel van het bevoegd gezag nodig is vanwege het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid. Hiermee wordt geborgd dat bij AMvB hierover regels moeten worden gesteld.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Klein, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 5.45, derde lid

Artikel 5.46

Artikel 5.49

34 → 109 (Dik-Faber en Van Veldhoven) waarmee de maatschappelijke participatie bij projectbesluiten wordt versterkt, waarbij wordt aangesloten bij enkele bepalingen uit de Code Maatschappelijke Participatie.

Met dit amendement wordt de maatschappelijke participatie bij projectbesluiten versterkt waarbij wordt aangesloten bij enkele bepalingen uit de Code Maatschappelijke Participatie. Dit interactieve proces is voor een belangrijk deel niet op wetsniveau te regelen en vraagt vooral een bestuurscultuur die open staat voor maatschappelijke initiatieven. Wel stimuleert dit amendement dat voorgedragen redelijke oplossingen dezelfde aandacht krijgen als oplossingen die zijn voorgesteld door het bevoegd gezag.

Dit wordt met dit amendement op verschillende manieren wettelijk geregeld. Allereerst regelt het amendement dat het bevoegd gezag al bij de kennisgeving van het voornemen duidelijk maakt welke uitgangspunten worden gehanteerd bij de beoordeling van mogelijke oplossingen die redelijkerwijs in beschouwing worden genomen. Dit zorgt ervoor dat hierover al vroegtijdig duidelijkheid bestaat voor een ieder. Dit verhoogt ook de kans rijkheid van die burgerinitiatieven.

Daarnaast regelt dit amendement de mogelijkheid voor degene die de oplossing voordraagt om het bevoegd gezag te verzoeken om daarover onafhankelijk advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige. Het voorgestelde artikel 5.46 regelt reeds dat de benodigde kennis en inzichten moeten worden vergaard over de mogelijke oplossingen.

datum 2 juli 2015

blad 13

Met het voorgestelde artikel 5.46, tweede lid, wordt verder geregeld dat op verzoek van degene die de oplossing voordraagt of op verzoek van het bevoegd gezag door een onafhankelijke deskundige een advies kan worden uitgebracht over de voorgedragen oplossing. De onafhankelijke deskundige kan bijvoorbeeld de Commissie voor de milieueffectrapportage of de gemeentelijke adviescommissie zijn, maar ook een andere deskundige. Voor degene die de oplossing voordraagt sluit dit aan bij de bepaling in de Code Maatschappelijke Participatie waarin wordt gesteld dat initiatiefnemers het bevoegd gezag mogen vragen onafhankelijke experts te laten adviseren over de haalbaarheid. Hierbij zal de onafhankelijke deskundige gebruik kunnen maken van de criteria zoals die reeds worden gehanteerd bij het beoordelen van de vraag of in een MER die alternatieven zijn opgenomen die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen. Deze adviesmogelijkheid draagt bij aan een zorgvuldig besluitvormingsproces.

Verder wordt voor projectbesluiten in het nieuw voorgestelde artikel 5.46, derde lid, vastgelegd dat tijdens de verkenningsfase maatschappelijke oplossingen moeten worden beoordeeld op de vraag of ze redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen. De term "redelijkerwijs" is de juridische vertaling van het criterium "kans rijkheid" in de Code Maatschappelijke Participatie. Met deze term kan naar analogie gebruik worden gemaakt van de bestaande jurisprudentie inzake 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven' in de zin van de m.e.r.-regelgeving. Uit deze jurisprudentie volgt dat alternatieven alleen redelijkerwijs in beschouwing moeten worden genomen, als hiermee het doel van het project kan worden gehaald en ze geen exorbitante kosten met zich brengen.

Tegen een besluit die het bevoegd gezag neemt op grond van het voorgestelde derde lid van artikel 5.46, staat geen bezwaar en beroep open. Uitsluiting van bezwaar en beroep zal nog worden geregeld via aanpassing van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanpassing van deze bijlage wordt meegenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Tot slot borgt dit amendement dat het bevoegd gezag bij het projectbesluit ook motiveert hoe het is omgegaan met de door burgers voorgedragen oplossingen en de daarover uitgebrachte adviezen.

Met deze voorzieningen worden de mogelijkheden van maatschappelijke participatie versterkt.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Afdeling 13.1, artikel 13.1

67 (Veldman) over een grondslag voor het stellen van regels over de berekening van legestarieven en heffingen.

Dit amendement bevat een grondslag voor het stellen van regels over de berekening van legestarieven en heffingen. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de hoogte, bandbreedte en berekeningswijze van de bedragen.

datum 2 juli 2015

blad 14

Een vergelijkbare bepaling is nu voor omgevingsvergunningen opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 2.9, tweede lid).

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA en de PvdD.

Artikel 16.5, na het eerste lid

17 → 149 (Ronnes/Veldman) waarmee duidelijk wordt gemaakt dat bij het nemen van besluiten op grond van de Omgevingswet ook gebruik kan worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit ouder zijn dan twee jaar als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.

Met dit amendement wordt duidelijk gemaakt dat bij het nemen van besluiten op grond van de Omgevingswet ook gebruik kan worden gemaakt van gegevens uit rapporten die bij de vaststelling van het besluit ouder zijn dan twee jaar als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.

De indieners constateren dat de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het nemen van een besluit in het kader van de Omgevingswet omvangrijk zijn. Dat is weliswaar mede afhankelijk van de omvang en impact van het voorgenomen plan, maar in zijn algemeenheid is die onderzoek druk fors. Dat kan (economische) initiatieven belemmeren. De indieners vinden dat ongewenst en willen daarom expliciet maken dat reeds gedaan onderzoek dat ouder is dan twee jaar nog bruikbaar is als wordt onderbouwd dat de gegevens nog actueel zijn.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet en de PvdA.

Artikel 16.7

110 → 166 (Veldman/Van Veldhoven) dat regelt dat de kerninstrumenten van de Omgevingswet voor een gebied in samenhang kunnen worden toegepast (koepelconcept) en dat geen beroepsmogelijkheid ontstaat tegen een verordening of programma dat in de coördinatie wordt betrokken.

Voor het Rotterdamse havengebied wordt, mede op basis van de Crisis- en herstelwet, gewerkt aan een gebiedsgerichte regeling voor het havengebied. Hierbij wordt een zogenaamd "koepelconcept" ontwikkeld waarbij aan de voorkant van het besluitvormingsproces de benodigde (milieu)gebruiksruimte wordt bepaald en waarin een periodieke bijstelling op basis van de Best Available Technics en de voor het HIC geldende intensiveringsopgave plaats kan vinden. Dit biedt bedrijven en burgers vooraf helderheid over vestigingsmogelijkheden en de te behouden omgevingskwaliteiten.

Deze benadering biedt ook kansen voor toepassing onder de Omgevingswet voor industriecomplexen zoals het Rotterdamse haven- en industriecomplex en de Chemelot site en -campus in Limburg. De Omgevingswet biedt al instrumenten voor een (integrale) gebiedsgerichte benadering en de verdeling van gebruiksruimte. Met dit amendement wordt duidelijk dat de (kern)instrumenten van de Omgevingswet voor een gebied in samenhang kunnen worden toegepast.

datum 2 juli 2015

blad 15

Dit artikel stelt zeker dat daarvoor de nieuwe afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Coördinatie van samenhangende besluiten) kan worden toegepast. Dit gebeurt met een gezamenlijk coördinatiebesluit als bedoeld in artikel 3:20, onder b, en 3:22 van die wet.

Het tweede lid zorgt ervoor dat geen beroepsmogelijkheid ontstaat tegen een verordening of programma dat in de coördinatie wordt betrokken, conform de algemene lijn in de Omgevingswet.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, Van Vliet, D66 en de PvdA.

Na het opschrift van paragraaf 16.3.5

36 → 93 (Dik-Faber en Van Veldhoven) dat regelt dat de gemeenteraad kennis moet geven van zijn voornemen om een omgevingsplan vast te stellen.

Het wetsvoorstel verklaart de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing op de voorbereiding van een omgevingsplan, maar regelt niets voor de fase voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpomgevingsplan. Het bestuursorgaan kan deze fase zelf inrichten. Met dit amendement worden met behoud van dit uitgangspunt waarborgen geboden dat participatie tijdens de voorbereiding van het opstellen van een ontwerp(wijziging) van het omgevingsplan op tijd van de grond kan komen. Dit wordt geregeld door burgers te informeren over het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen of te wijzigen. Zij kunnen deze kennisgeving gebruiken om een verzoek in te dienen voor participatie bij de gemeenteraad, bijvoorbeeld door te vragen om toepassing van de procedure van artikel 5.53 van de Omgevingswet voor gemeentelijke projecten van publiek belang.

Met het wetsvoorstel komt de wettelijke verplichting om kennis te geven van het voornemen een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien niet terug bij de procedure voor het wijzigen van het Omgevingsplan.

Dit amendement regelt dat deze mededelingsplicht blijft. Het bevoegd gezag houdt ook met het handhaven van de mededelingsplicht alle ruimte om de fase voorafgaand aan het publiceren van het ontwerpomgevingsplan zelf in te vullen. Door wel een mededelingsplicht te hanteren is voor een ieder kenbaar dat er een voorstel tot wijziging van het omgevingsplan aan zit te komen. Een mededelingsplicht is in het wetsvoorstel overigens ook opgenomen voor projectbesluiten (artikel 5.45, eerste lid).

Het is onwenselijk dat burgers pas horen van plannen als de gemeente al zelf een ontwerpomgevingsplan heeft opgesteld. Bij het openbaar maken van het ontwerpomgevingsplan is er weliswaar nog de mogelijkheid van zienswijzen op grond van de Awb en het besluitvormingsproces te beïnvloeden. Vroegtijdige burgerparticipatie bij bijvoorbeeld het afwegen van alternatieven is dan echter niet meer mogelijk. De commissie Elverding heeft juist geadviseerd de voorfase van het planproces te versterken. Een mededelingsplicht is geen rem op de snelheid van planprocedures en kan juist latere vertragingen voorkomen.

datum 2 juli 2015

blad 16

Het is ook nu al in veel gemeenten gebruikelijk dat er ook voorafgaand aan de formele procedure een inspraakronde plaatsvindt op grond van een voorontwerpbesluit (Kamerstukken II, 2014/15, 33 962, nr. 12, paragraaf 8.1.6 en paragraaf 6.3). Door het opnemen van de mededeling-plicht hebben belanghebbenden de mogelijkheid de gemeenteraad te vragen zo'n inspraakronde te organiseren.

De gemeenteraad kan bij projecten van publiek belang ook besluiten om in plaats van een inspraakprocedure bij de voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan op een zelfde wijze als de landelijke en provinciale projectprocedure een verkenning te houden en eventueel voordat het ontwerpbesluit wordt vastgesteld een voorkeursbesluit te nemen (artikel 5.53). Met een verkenning wordt gekeken naar de aard van de opgave, de voor de fysieke omgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor de opgave en wordt in het uiteindelijke besluit ook verantwoording afgelegd hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken.

Door de voorgestelde kennisgeving dat een omgevingsplan zal worden vastgesteld of gewijzigd wordt een ieder in de gelegenheid gesteld tijdig de gemeenteraad te verzoeken om deze meer uitgebreide voorbereidings-procedure toe te passen.

Aangenomen. Voor: de PVV, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 16.34, zesde lid

27 → 81 (Dik-Faber en Van Veldhoven) dat regelt dat in een algemene maatregel van bestuur nader kan worden aangegeven wanneer sprake is van kleine gebieden en kleine wijzigingen.

Artikel 16.34, derde lid, van het wetsvoorstel regelt dat voor kleine gebieden op lokaal niveau of voor kleine wijzigingen van een plan of programma het bevoegd gezag alleen dan een milieueffectrapport opstelt als dat plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

De zinsneden in het wetsvoorstel zijn gelijklopend aan artikel 3, derde lid, van de Smb-richtlijn. Onduidelijk is echter wat onder «kleine gebieden op lokaal niveau» of «kleine wijzigingen» wordt verstaan. In de Guidance van de Europese Commissie over de Smb-richtlijn wordt uiteengezet dat dit per lidstaat uitgewerkt moet worden zodat rekening gehouden kan worden met de verschillen tussen de lidstaten¹; wat klein is voor de ene lidstaat hoeft dat immers voor een andere niet te zijn. Bovendien kan de wijziging zelf klein zijn, maar kunnen de effecten groot zijn. Zo kan het toestaan van een biovergister in een plan een kleine wijziging van een bestemmingsplan buitengebied zijn, waarvan de gevolgen in cumulatie groot kunnen zijn. Een ander voorbeeld is het vaststellen van een conserverend plan, waarbij niet-benutte vergunningsruimte opnieuw wordt bestemd. Ook kan het gaan om de wijziging van een klein gedeelte van het bestemmingsplan, waarbij bijvoorbeeld een afvalverbrandingsinstallatie met mogelijk grote milieugevolgen wordt toegestaan. Als over dergelijke gevallen geen duidelijkheid bestaat, kan dit tot grote verschillen in de uitvoering leiden. Dit betekent dat voor bedrijven per gemeente moet worden gekeken of eenzelfde activiteit als een kleine wijziging afgedaan wordt.

datum 2 juli 2015

blad 17

De kern van artikel 16.34 is dat er voor een plan of programma voor het gebruik van kleine gebieden of kleine wijzigingen niet altijd een plan-MER gemaakt hoeft te worden, maar dat eerst kan worden beoordeeld of dat plan aanzienlijke milieueffecten met zich kan brengen. Op grond van artikel 16.34, vijfde lid, wordt deze beoordeling uitgevoerd aan de hand van de criteria van bijlage II van de smb-richtlijn.

Dit amendement voorziet er in dat in een algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de toepassing van het derde lid. Zo kan nader worden aangegeven wanneer sprake is van kleine gebieden en kleine wijzigingen, zodat de rechtspraak dit niet zelf hoeft in te vullen en er voldoende rechtszekerheid en duidelijkheid aan overheden, burgers en bedrijven wordt gegeven.

Bij de uitwerking in een algemene maatregel van bestuur zou aangesloten kunnen worden bij de drempelwaarden in het huidige onderdeel D van het Besluit mer. Deze drempelwaarden zijn sinds de veroordeling van Nederland door het Europese Hof (HvJ 15 oktober 2009, C-255/08) indicatief geworden. Zij geven voor de praktijk een duidelijk houvast wat in ieder geval niet onder de uitzondering van kleine wijzigingen en kleine gebieden moet worden verstaan. Of onder die drempelwaarde toch een plan-mer moet worden gedaan kan vanzelfsprekend worden beoordeeld aan de hand van de criteria van bijlage II van de smb-richtlijn.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 16.53

39 (Albert de Vries) dat regelt dat bij ministeriële regeling in ieder geval regels worden gesteld over het bij de aanvraag van een omgevingsvergunning verstrekken van gegevens over participatie van en overleg met derden.

Participatie en het afwegen van belangen op een moment dat nog alternatieven mogelijk zijn, zijn belangrijke principes achter de Omgevingswet. Die principes volgen ook uit het Verdrag van Aarhus. Goede afstemming en in beeld brengen van relevante belangen en feiten, bijvoorbeeld in de vorm van een soort quickscan omgevingsaspecten, leidt idealiter tot inhoudelijk betere keuzes, meer draagvlak en minder juridische procedures.

Hiervoor zijn niet alleen regels, maar ook én vooral een cultuurverandering in de praktijk nodig.

In de wet is al op een aantal plekken verankerd dat overleg met de omgeving moet plaatsvinden, bijvoorbeeld in artikel 16.86, tweede lid, onderdeel d. Deze bepaling richt zich echter op overheden. Dit amendement beoogt ook een regeling op te nemen die zich richt op initiatiefnemers. Het uitgangspunt hierbij is dat niet uniform wordt vastgelegd hoe participatie plaatsvindt, maar dat participatie plaatsvindt.

datum 2 juli 2015

blad 18

Het is primair de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om hier een adequate vorm voor te kiezen, afhankelijk van de aard van het project en de daarbij betrokken maatschappelijke belangen en belangen van derden. Hierover zal in de aanvraag van de omgevingsvergunning vervolgens een verantwoording moeten plaatsvinden, zodat het voor de betrokken vergunning bevoegde gezag inzicht heeft in het participatieproces dat aan de aanvraag is vooraf gegaan.

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door aan artikel 16.53 een zesde lid toe te voegen.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 16.54

Artikel 18.1, onderdeel c

102 → **114** (Smaling) dat beoogt een oplossing te bieden voor het geconstateerde probleem met de revisievergunning.

Met dit amendement wordt voorgesteld artikel 16.54 van de Omgevingswet (Ow) opnieuw vast te stellen. Geregeld wordt dat de vergunninghouder op verzoek van het bevoegd gezag áán dat bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt, die nodig zijn in twee situaties:

- op grond van artikel 5.36 kan het bevoegd gezag bezien of de voorschriften van de vergunning (voor zover die betrekking heeft op een stortingsactiviteit op zee, een milieubelastende activiteit of een lozingsactiviteit) nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Voor deze beoordeling kunnen gegevens en bescheiden van de vergunninghouder nodig zijn;
- naar aanleiding van het hiervoor bedoelde onderzoek door het bevoegd gezag kunnen de voorschriften van de omgevingsvergunning worden gewijzigd. Ook hiervoor kan het bevoegd gezag gegevens nodig hebben van de vergunninghouder.

Het voorgestelde tweede lid van artikel 16.54 regelt dat artikel 16.53, vijfde lid, van overeenkomstige toepassing is. Dat betekent dat de gegevens en bescheiden niet verstrekt hoeven te worden als het bevoegd gezag al over die gegevens of bescheiden beschikt.

Het toezicht en de bestuurlijke handhaving zijn geregeld via artikel 18.1 van de Omgevingswet, en dat het bevoegd gezag op grond van dat artikel gerechtigd is tot het houden van dat toezicht en het verrichten van die handhaving.

Het wijzigen van de voorschriften van de omgevingsvergunning kan worden gecombineerd met het ambtshalve verlenen van een revisievergunning, waartoe artikel 5.41 de mogelijkheid biedt.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 19

Artikel 16.63

62 (Albert de Vries) dat zeker stelt dat in de uitvoeringsregelgeving regels worden gesteld ter uitvoering van het verdrag van Aarhus.

Met dit amendement wordt zeker gesteld dat in de uitvoeringsregelgeving regels worden gesteld ter uitvoering van het verdrag van Aarhus. Op grond van artikel 16.63 wordt bij algemene maatregel van bestuur vastgelegd in welke gevallen de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)) van toepassing is. Dit amendement draagt de regering op om in ieder geval activiteiten aan te wijzen waarvoor afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is, ter uitvoering van het verdrag van Aarhus.

Het betrekken van belangen van derden en maatschappelijke belangen is primair van belang in een vroeg stadium van de besluitvorming, op een moment dat het afwegen van alternatieven nog mogelijk is. Ook in de formele vaststellingsprocedures, waarop artikel 16.63 ziet, is dit van belang. Dit nieuwe lid zorgt ervoor dat de regering in de uitvoeringsregelingen bij het aanwijzen van activiteiten waarvoor de uitgebreide procedure inclusief inspraak van toepassing is, uitvoering geeft aan het verdrag van Aarhus.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 17.5, na het eerste lid

29 (Van Tongeren c.s.) dat extra regels stelt om de kwaliteit en onafhankelijkheid te borgen van Commissie voor de milieueffectrapportage.

Het is van belang dat de Commissie voor de milieueffectrapportage onafhankelijk kan opereren. Deze onafhankelijke positie maakt dat haar adviezen voor zowel bevoegd gezag en initiatiefnemer als belangengroepen en burgers meerwaarde hebben. Artikel 2.21 van de Wet milieubeheer biedt hiervoor nu op wetsniveau een concrete waarborg. Met dit amendement wordt deze onafhankelijkheid ook verankerd in de Omgevingswet.

Dit amendement is in lijn met het advies van de Raad van State; basale normen die niet snel aan verandering onderhevig zijn, dienen op wetsniveau geregeld te worden. Dit amendement geeft tevens invulling aan de Europese vereisten die vragen om het zeker stellen van een deskundige en onafhankelijke beoordeling van de kwaliteit van milieueffectrapportages.

Voor plan-m.e.r. vereist de Europese richtlijn voor Strategische milieubeoordeling (Smb-richtlijn) expliciet een systeem van onafhankelijke kwaliteitsborging. Voor project-m.e.r. zijn de vereisten in april dit jaar verder aangescherpt in de gewijzigde M.e.r.-richtlijn. Deze voorziet namelijk in een verdergaande kwaliteitsborging en vereisten aan onafhankelijkheid op projectniveau. Het MER moet door bekwame deskundigen worden opgesteld en de bevoegde instantie moet beschikken over «voldoende expertise om het MER te onderzoeken».

datum 2 juli 2015

blad 20

Dit amendement is een aanvulling op de bepaling ingevolge artikel 17.2 van de Omgevingswet jo. artikel 12 van de Kaderwet adviescolleges dat regelt dat de ambtenaren die werkzaam zijn bij een ministerie niet mogen worden benoemd als lid van de commissie. Het amendement gaat niet alleen over de benoeming, maar ook over de feitelijke betrokkenheid bij plannen, programma's, projectbesluiten of activiteiten in het verleden of in de toekomst en gaat niet alleen over leden van de commissie, maar ook over de externe adviseurs waar de commissie veelvuldig gebruik van maakt. In dit verband wordt in dit amendement gesproken over personen die de taken uitvoeren in plaats van leden. Er is bewust niet gekozen voor het begrip adviseur omdat dit verwarring kan geven met andere adviseurs die worden genoemd in de Omgevingswet (bijvoorbeeld artikel 16.14, derde lid). Door te spreken van «personen» vallen alle relevante spelers bij de Commissie onder de werking van het amendement, zonder dat er terminologische verwarring ontstaat.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 17.8

Artikel 17.9

25 → 80 (Dik-Faber) dat enkele nadere bepalingen rond de taken van de gemeentelijke adviescommissie bevat.

Dit amendement bevat enkele nadere bepalingen rond de taken van de gemeentelijke adviescommissie en de te volgen procedure bij het vaststellen van adviezen. De Omgevingswet verplicht in artikel 17.9 een gemeentelijke adviescommissie die als primaire taak heeft te adviseren over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. Een gemeentelijke welstandscommissie dan wel een stadsbouwmeester zoals thans geregeld in artikel 8, zesde lid, van de Woningwet is echter niet meer verplicht volgens het wetsvoorstel. Met de eerste nota van wijziging is de naam «commissie voor de monumentenzorg» gewijzigd in «gemeentelijke adviescommissie» om aan te geven dat de commissie ook een bredere taak kan krijgen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan advisering over gemeentelijke monumenten of over welstand. Deze mogelijkheid voor een bredere taak blijkt ook uit de woorden «in ieder geval» in het eerste lid. Allereerst wordt in dit amendement voorgesteld in het eerste lid te benadrukken dat de gemeentelijke adviescommissie onafhankelijk is. Dit sluit aan bij de huidige definitie van de welstandscommissie in de Woningwet, artikel 1, onder m. Weliswaar is in artikel 17.8 geregeld dat burgemeester en wethouders geen lid zijn van een adviescommissie, maar met deze bepaling is gegarandeerd dat ook gemeenteraadsleden geen lid zijn van deze commissie. Ten tweede wordt in het tweede lid, onder b, van artikel 17.9 voorgesteld dat de gemeenteraad kan bepalen in welke gevallen het college, voor zover niet in deze wet bepaald, ook advies moet vragen aan de gemeentelijke adviescommissie.

Met het voorgestelde derde lid wordt verduidelijkt dat de advisering van de commissie zich kan verbreden tot de gehele kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

datum 2 juli 2015

blad 21

Dit sluit aan bij de beleidsbrief Modernisering van de Monumentenzorg (Kamerstukken II, 2009–2010, 32 156, nr. 1) waarin het accent verschuift van conserverend naar behoud door ontwikkeling en het niet meer alleen gaat over het behoud van gebouwen of stads- en dorpsgezichten, maar tevens over het behouden van waardevolle cultuurhistorische landschappen en structuren. Onderdeel van genoemde beleidsbrief was daarom ook het bevorderen van Commissies Ruimtelijke Kwaliteit.

Afhankelijk van de invulling door de gemeente kan door deze aanpassingen de gemeentelijke adviescommissie een adviescommissie gericht op monumentenzorg zijn of een commissie die gericht is op de omgevingskwaliteit, waaronder de monumentenzorg.

Er is in het verleden kritiek geweest op het functioneren van gemeentelijke welstandscommissies omdat de adviezen willekeurig zouden zijn en gebaseerd zouden zijn op uitgangspunten die op het moment dat de bouwaanvraag werd ingediend niet kenbaar waren. In 2002 is daarom in de Woningwet vastgelegd dat zo'n commissie moet werken op basis van expliciet door de gemeenteraad vastgesteld (welstands)beleid, en geen andere criteria mag hanteren dan de criteria uit dat beleid. Bovendien wordt openbaar vergaderd, de adviezen staan op schrift, zijn gemotiveerd en ook openbaar en jaarlijks wordt openbaar aan de gemeenteraad in een jaarverslag verantwoording afgelegd van het advieswerk (Woningwet artikel 12a en 12b). Het is voor de professionaliteit en het draagvlak van de commissie die op grond van artikel 17.9 wordt ingesteld, noodzakelijk dat vergelijkbare randvoorwaarden worden opgenomen. Dit wordt geregeld met het voorgestelde vierde tot en met zevende lid. In de tweede volzin van het vierde lid is tevens een bepaling over de uitgangspunten voor rijksmonumentenactiviteiten overgenomen die in het wetsvoorstel is opgenomen in het eerste lid. Dit is geen inhoudelijke wijziging, maar deze bepaling is door de overige voorgestelde aanpassingen van het artikel hier meer op zijn plaats.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 20.8

Onderdeel B van de bijlage

43 → 75 → **88** (Veldman en Dik-Faber) over het actief openbaar maken van data.

Dit amendement regelt dat data die worden verzameld in het kader van de monitoring of op grond van een omgevingsverordening respectievelijk algemene maatregel van bestuur zo veel mogelijk beschikbaar worden gesteld langs elektronische weg, en in lijn met de eisen die gelden op grond van de richtlijn hergebruik van overheidsinformatie. Uitzonderingen zijn alleen mogelijk wanneer deze vallen binnen de kaders van de voorziene Wet hergebruik van overheidsinformatie (Kamerstukken 34 123).

Richtlijn 2013/37/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot wijziging van Richtlijn 2003/98/EG inzake het hergebruik van overheidsinformatie (PbEU 2013 L 175) regelt het op verzoek voor hergebruik beschikbaar stellen van openbare informatie.

datum 2 juli 2015

blad 22

De richtlijn gaat uit van een verplichting om openbare overheidsinformatie voor hergebruik beschikbaar te stellen indien daarom wordt verzocht: een verzoek om hergebruik moet worden ingewilligd, tenzij sprake is van één van de limitatief omschreven uitzonderingen.

In het wetsvoorstel is geen algemene bepaling opgenomen over het open-data-karakter van de verzamelde gegevens (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 12, blz. 206–207). In de uitvoeringsregelgeving zal worden bepaald op welke wijze en onder welke voorwaarden gegevens beschikbaar worden gesteld. Volgens de indieners van het amendement dient het uitgangspunt van open data echter voorop te staan. Dit wordt met dit amendement geborgd.

Wetstechnisch wordt dit amendement vormgegeven door aan artikel 20.8 van de Omgevingswet een nieuw lid toe te voegen.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Na artikel 20.19

59 → 76 → **89** (Smaling) over een Digitaal stelsel van informatievoorziening.

Verbeterde beschikbaarheid, bruikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens moet bijdragen aan snellere besluitvorming en meer samenhangende en eenvoudiger regelgeving: twee belangrijke doelen van de Omgevingswet. Met dit amendement wordt zeker gesteld dat een samenhangend digitaal stelsel van informatievoorziening over de fysieke leefomgeving tot stand zal worden gebracht. Verdere uitwerking zal plaatsvinden via de Invoeringswet. De landelijke voorzieningen bedoeld in artikel 16.4 en 20.12 zullen worden geïntegreerd in het digitaal stelsel.

Borging van de kwaliteit en beschikbaarheid van de in het stelsel opgenomen gegevens is van cruciaal belang. Het derde lid voorziet daarom in een grondslag om hierover bij algemene maatregel van bestuur regels te kunnen stellen. Bij de verdere uitwerking van de eisen rondom kwaliteit zal geborgd worden dat kwaliteitsbewaking binnen het stelsel functioneel gescheiden wordt van de gegevensverwerking.

Aangenomen. Voor: de PVV, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 23.3, derde lid

91 → **92** (Dik-Faber) dat regelt dat voor experimenten op grond van artikel 23.3 niet alleen een (globaal) doel wordt vastgesteld, maar dat ook de beoogde gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden bepaald.

datum 2 juli 2015

blad 23

Met dit amendement wordt geregeld dat voor experimenten op grond van artikel 23.3 niet alleen een (globaal) doel wordt vastgesteld, maar dat ook de beoogde gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden bepaald. Hierdoor is het mogelijk om bij de monitoring en evaluatie van het experiment op grond van artikel 23.3, derde lid, onderdeel i, na te gaan of met het experiment ook daadwerkelijk de beoogde gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn behaald.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 23.3, na het derde lid

66 → 125 (Van Veldhoven) dat regelt dat afwijkingen na afloop van een experiment enkel zijn toegestaan wanneer blijkt dat het in overeenstemming brengen met de regelgeving van bepaalde afwijkingen, onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving.

De mogelijkheid om te experimenteren kan grote voordelen opleveren. Innovatieve bedrijven en burgerinitiatieven krijgen zo de kans om zich te bewijzen. Wetgeving loopt helaas toch vaak in lichte mate achter op wat er in de praktijk inmiddels mogelijk is geworden.

De huidige experimenteerbepaling laat toe dat afwijkingen na afloop van het experiment toegestaan blijven. Dit druist in tegen het karakter van een experiment. Een experiment dient voor onderzoek. Als het experiment geslaagd is wordt op basis van een goede evaluatie van dat experiment besloten welke regels aangepast zouden moeten worden. Het experiment kan immers bewezen hebben dat die regels gewijzigd kunnen worden omdat er in de praktijk inmiddels meer mogelijk is geworden. Het gaat er uiteindelijk om dat de regels aangepast worden aan de afwijkingen die zijn toegestaan om het experiment uit te kunnen voeren. Het gaat expliciet niet om het permanent 'gedogen' van (enkele) afwijkingen die immers slechts zijn toegestaan om het experiment uit te kunnen voeren.

Dit laat onverlet dat er zich situaties kunnen voordoen, waarvoor het bijvoorbeeld zeer kostbaar of niet nodig is om het hele experiment in overeenstemming met de bestaande regelgeving te brengen. Dat betreft volgens de indiener echter wel hoge uitzonderingssituaties. Het gaat bijvoorbeeld om een huis met nieuwe bouwmaterialen, die niet voldoende innovatief blijken. Het is dan niet redelijk om te eisen het huis af te breken en het is ook niet nadelig voor de leefomgeving.

Met dit amendement wordt daarom geregeld dat afwijkingen na afloop van een experiment enkel zijn toegestaan wanneer blijkt dat het in overeenstemming brengen met de regelgeving van bepaalde afwijkingen, onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving. Dit geeft de wetgever meer richting om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen zoals onder h wordt bedoeld. Wel wijst de indiener erop dat het voorgaande uiteraard enkel die afwijkingen betreft die onderdeel uitmaken van het experiment.

datum 2 juli 2015

blad 24

De indiener wil benadrukken dat hetgeen dit amendement regelt, losstaat van het volgende. Wanneer de evaluatie van het experiment aanleiding geeft tot het aanpassen van de regelgeving, kan de duur van het experiment met ten hoogste vijf jaar kan worden verlengd met het oog op het aanpassen van de regelgeving. De tijdsduur van het experiment wordt dan verlengd, zodat afwijking na afloop van het experiment niet nodig is, maar op tijd kan worden verankerd in regelgeving.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 23.3, derde lid, onderdeel i

40 (Albert de Vries en Veldman) dat regelt dat ingeval van een experiment, bij de algemene maatregel van bestuur in ieder wordt bepaald hoe de evaluatie van het experiment wordt uitgevoerd en hoe vaak tussentijds wordt gemonitord met het oog op de doelen, bedoeld in het tweede lid van artikel 23.3.

In dit amendement komt het belang van monitoring en evaluatie van experimenten tot uitdrukking. Artikel 23.3, derde lid, bevat de onderwerpen waarover voor elk experiment bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld. Met de voorgestelde wijziging van onderdeel i wordt geborgd dat regels worden gesteld over de wijze en de frequentie van de monitoring en evaluatie van experimenten. Die dienen in ieder geval na afloop van het experiment plaats te vinden, zodat van de experimenten kan worden geleerd en kan worden vastgesteld in hoeverre die hebben bijgedragen aan het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving en aan het bereiken van de met het experiment beoogde doelen.

Tussentijdse monitoring kan bijvoorbeeld bij langer lopende experimenten zinvol zijn, om te bezien of het experiment op koers ligt of dat extra maatregelen getroffen moeten worden. Of dat doelmatig is hangt sterk af van het betrokken experiment. Met dit amendement wordt verzekerd dat in de AMvB daaromtrent een expliciete afweging wordt gemaakt.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Opschrift van afdeling 23.3

Artikel 23.5

164 →167 (Van Veldhoven/Veldman) dat extra waarborgen voor een zorgvuldige totstandkoming van de AMvB's op grond van de Omgevingswet regelt.

Afdeling 23.3 bevat belangrijke vereisten en waarborgen voor een zorgvuldige totstandkoming van de AMvB's op grond van de Omgevingswet, namelijk publieksparticipatie en de betrokkenheid van beide kamers der Staten-Generaal. Met dit amendement wordt dat onderstreept door dit tot uitdrukking te brengen in het opschrift van deze afdeling.

datum 2 juli 2015

blad 25

In dit artikel wordt een zware voorhangprocedure geregeld. Daarmee is geborgd dat bij latere wijzigingen van omgevingswaarden of bij de vaststelling van nieuwe omgevingswaarden het parlement kan beoordelen wat de meest wenselijke wijze van regulering is. Deze bouw voort op de voorhang uit het eerste lid waarin is geregeld dat het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur aan het parlement wordt gezonden. De zware voorhang heeft betrekking op ontwerpen die omgevingswaarden bevatten, zoals waterveiligheidsnormen. Deze worden uit oogpunt van toegankelijkheid en samenhang en vanwege de omvang in principe gebundeld op AMvB-niveau (in het toekomstige Besluit kwaliteit leefomgeving). Bij de Invoeringswet kan worden bezien of er meer onderwerpen zijn waarvoor een zware voorhang op z'n plaats is.

De regeling houdt in dat als een meerderheid van één van beide Kamers van oordeel is dat het wenselijk is om de in het ontwerp opgenomen omgevingswaarden bij wet te regelen, de regering daarvoor een wetsvoorstel zal indienen. Daarmee is deze regeling van de zware voorhang effectiever dan de bestaande regeling in de Wet milieubeheer voor milieukwaliteitseisen. Daarin is bepaald dat de Kamers de wens om zaken bij wet te regelen pas te kennen kunnen geven als de betreffende AMvB reeds is vastgesteld (en in het Staatsblad is gepubliceerd). Die AMvB houdt dan zijn werking tot een meerderheid van het parlement in de daarop volgende normale wetsprocedure met het wetsvoorstel heeft ingestemd. De hier voorgestelde regeling voorkomt onnodige procedures door dit effect direct te verbinden aan het moment van de voorhang. Op die manier kan effectiever en efficiënter aan de wens van het parlement worden voldaan.

Dit amendement regelt verder een verplichting voor de betrokken Minister om het parlement te informeren wanneer de voorhangprocedure niet van toepassing wordt geacht. Dit is het geval indien wordt geoordeeld dat een ontwerp wijzigingen van ondergeschikte betekenis bevat die niet leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving of als het ontwerp alleen strekt tot uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen.

Tot slot regelt het amendement dat de betrokken Minister beide kamers in kennis stelt van de inwerkingtreding van een AMvB waarop de voorhangprocedure van toepassing is. Bij de kennisgeving vermeldt de Minister ook de publicatie van het advies van de Raad van State en het nader rapport. Op die manier krijgen beide kamers een compleet beeld van de totstandkoming van de uitvoeringsregelgeving.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Opschrift van afdeling 23.3

Artikel 23.5

70 → **158** (Albert de Vries/Dik-Faber) over een motiveringsverplichting voor het rekening houden met de beginselen uit artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in algemene maatregelen van bestuur.

datum 2 juli 2015

blad 26

De inhoudelijke normen voor de leefomgeving en over activiteiten zullen grotendeels bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) worden geregeld. Daarbij is het van belang dat rekening gehouden wordt met de beginselen uit artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Met dit amendement wordt dat expliciet als totstandkomingsvereiste voor de AMvB's opgenomen. De wettelijke sturing op de inhoudelijke normstelling wordt daarmee versterkt. De motiverings-verplichting brengt verder met zich dat het parlement zich daarover in het kader van de wettelijke voorhangprocedure een oordeel kan vormen.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Opschrift van afdeling 23.4

Afdeling 23.4, voor artikel 23.8

21 → 55 (Dik Faber) over een evaluatie van de werking van het wettelijke stelsel op twee momenten.

De Omgevingswet bevat een uitgebreid systeem van monitoring van omgevingswaarden. Ook is voorzien in een vierjaarlijkse rapportage over de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en de staat van het cultureel erfgoed (artikel 20.18).

Met dit amendement wordt voorzien in een evaluatie van de werking van het wettelijke stelsel. Een dergelijke evaluatie dient op grond van het amendement op twee momenten plaats te vinden: de eerste evaluatie vindt plaats binnen vijf jaar na inwerkingtreding van de wet en de tweede evaluatie vindt plaats binnen tien jaar na de inwerkingtreding van de wet. Het is van belang dat in de praktijk wordt gekeken of de beoogde doelen van de wet, zoals minder complexiteit en snellere procedures in de praktijk, ook worden bereikt. Er is hierbij gekozen voor twee evaluatiemomenten.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Bijlage, onderdeel A

51 → 104 (Van Veldhoven en Ronnes) waarmee recreatieve infrastructuur wordt gewaarborgd in de Omgevingswet.

De recreatieve infrastructuur (routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen) verdient een positie in deze wet. De afgelopen jaren is de wettelijke borging van de routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen vervallen. De motivering door de Minister dat de routenetwerken voldoende geborgd zouden zijn met het benoemen ervan in de Rijksstructuurvisie en het vertrouwensbeginsel tussen overheden, is een onjuiste aanname. Daarmee dreigen honderden miljoenen aan investeringen in deze routenetwerken teloor te gaan, omdat een integrale aanpak voor onderhoud, brughogten en aansluiting van paden en routes niet kan worden afgedwongen op grond van een Structuurvisie en een Wet revitalisering generiek toezicht. Ook het algemene afstemmingsvereiste (artikel 2.2. van onderhavige wet) zal hierbij niet helpen.

datum 2 juli 2015

blad 27

Met het expliciet opnemen van routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen (ofwel recreatieve infrastructuur) onder de definitie van «infrastructuur» in de bijlage wordt een wettelijke basis gecreëerd voor de bescherming van de bedoelde routenetwerken.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel 2.19, derde lid, na onderdeel a

18 (De Rouwe) over het verantwoordelijk maken van de Minister van Infrastructuur en Milieu voor de coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen met het oog op het behoud en verbetering van de recreatieve infrastructuur voor wandelen, fietsen en varen, waaronder de aansluiting op de grensoverschrijdende infrastructuur en het verplicht stellen van instructieregels hieromtrent.

Dit amendement ziet op het behoud en de verbetering van de recreatieve infrastructuur voor wandelen, fietsen en varen. Hieronder wordt mede begrepen de aansluiting van de nationale recreatieve infrastructuur voor deze activiteiten op de grensoverschrijdende recreatieve infrastructuur. Dit wordt concreet geregeld door de Minister van Infrastructuur en Milieu verantwoordelijk te maken voor de coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen met het oog op het behoud en de verbetering van de recreatieve infrastructuur voor wandelen, fietsen en varen, waaronder begrepen de aansluiting op de grensoverschrijdende, recreatieve infrastructuur voor die activiteiten. Tevens worden met het oog op het behoud en de verbetering van de recreatieve infrastructuur verplichte instructieregels over omgevingsplannen en projectbesluiten gesteld.

Indiener vindt dat in de Omgevingswet beschreven moet worden dat het Rijk een taak heeft waar het recreatief wandelen, fietsen en varen betreft. Indiener wijst daarbij op de aangenomen motie van het lid Van Helvert (Kamerstukken II, 2014/15, 33 888, nr. 11) over Een Stap Vooruit, waarin verwezen wordt naar een landelijk fiets- en wandelbeleid (en bovendien wordt verwezen naar het gedachtegoed van de initiatiefnota (Kamerstukken II, 2013/14, 33 888, nr. 2) waarin het Rijk een duidelijke taak heeft).

Ingetrokken.

Artikel 3.1, eerste lid

38 (Albert de Vries) dat regelt dat voor het grondgebied van alle gemeenten een omgevingsvisie moet worden vastgesteld, hetzij door de gemeente zelf, hetzij een gezamenlijke visie van meerdere gemeenten in regionaal verband.

Dit amendement beoogt te regelen dat voor het grondgebied van alle gemeenten een omgevingsvisie moet worden vastgesteld, hetzij door de gemeente zelf, hetzij een gezamenlijke visie van meerdere gemeenten in regionaal verband.

datum 2 juli 2015

blad 28

Aangezien bij de Tweede Nota van Wijziging (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 24) een nieuw artikel 3.2a aan het wetsvoorstel is toegevoegd dat regelt dat bij het opstellen van omgevingsvisies rekening moet worden gehouden met een aantal in artikel 3.2a genoemde beginselen (voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt), wordt met dit amendement ook de doorwerking van deze beginselen op de beleidsvorming en visievorming op gemeentelijk en regionaal niveau geborgd.

Dit amendement bevat nadrukkelijk de mogelijkheid om omgevings-visies op regionaal niveau, in samenwerking met andere gemeenten te maken. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid om in samenwerking een integrale omgevingsvisie te maken voor een gebied en voor thema's die het eigen gemeentelijk grondgebied overstijgt.

Wetstechnisch wordt dit vormgegeven door wijziging van het eerste lid van artikel 3.1 van de Omgevingswet.

Ingetrokken.

Diverse artikelen

73 → 84 (Van Tongeren) over hernieuwbare energie.

Indiener is van mening dat de transitie naar hernieuwbare energie wettelijke grondslag dient te krijgen. Met dit amendement wordt het nationaal belang van hernieuwbare energie benadrukt. Hiermee wordt een basis gelegd voor het stellen van regels omtrent hernieuwbare energie en het betrekken van het belang van de energietransitie bij verdere besluitvorming.

Ingetrokken.

Artikel 2.15

58 (Bisschop) over een minimaal beschermingsniveau voor waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen.

De waterveiligheidsnormen voor primaire waterkeringen zijn tot op heden opgenomen in de wet zelf (Waterwet) en niet in de onderliggende algemene maatregel van bestuur (Waterbesluit). In het voorliggende wetsvoorstel wordt de vaststelling van deze normen gedelegeerd naar een algemene maatregel van bestuur. De indiener vindt dit onvoldoende recht doen aan het grote belang van waterveiligheid. De hoogte van deze normen is bepalend voor de mate waarin vele burgers en bedrijven beschermd worden tegen overstromingen en voor het budget (miljarden euro's) wat nodig is voor onder meer dijkversterkingen (Deltafonds).

De indiener hecht grote waarde aan goede democratische legitimatie hiervan. De indiener stelt daarom voor om in de Omgevingswet het minimale beschermingsniveau op te nemen, zoals verwoord in het Deltaprogramma (2015, Deltabeslissing waterveiligheid): voor iedereen in Nederland achter dijken en duinen is op termijn de kans op overlijden door een overstroming niet groter dan 1:100.000 per jaar.

datum 2 juli 2015

blad 29

Zoals ook aangegeven in het Deltaprogramma (2015) moet dit beschermingsniveau vervolgens vertaald worden in normspecificaties per dijktraject. Deze normspecificaties per dijktraject dienen in de onderliggende algemene maatregel van bestuur opgenomen te worden. Daarbij kan ervoor gekozen worden om in bepaalde gebieden een hoger beschermingsniveau te hanteren, zoals dit ook in het Deltaprogramma (2015) is aangegeven.

Ingetrokken.

Artikel 1.3, onder a

56 (Van Tongeren en Dik-Faber) over het streven naar een verbetering van een gezonde fysieke leefomgeving.

Indieners zijn van mening dat de Omgevingswet centrale en decentrale overheden moet aanzetten tot grotere ambities voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De mondiale gevolgen van klimaatverandering zijn dusdanig, dat een permanent streven naar verbetering van een gezonde fysieke leefomgeving geïndiceerd is.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, 50PLUS, GroenLinks en de PvdD.

Diverse artikelen

31 (Rennes) dat het woord aanmerkelijk toevoegt voor provinciaal en nationaal belang.

In artikel 2.3 van de Omgevingswet zijn algemene criteria voor de verdeling van taken en bevoegdheden tussen gemeente, provincie en het Rijk opgenomen. Uitgangspunt is dat de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet worden overgelaten aan gemeentelijke bestuursorganen («decentraal, tenzij»). Bestuursorganen van provincies of het Rijk mogen, wanneer dat in het wetsvoorstel of de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving is bepaald, taken en bevoegdheden alleen uitoefenen als dat nodig is: a. met het oog op een provinciaal respectievelijk nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of b. voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.

Dit amendement regelt dat provincies en het Rijk niet zomaar kunnen spreken van een provinciaal of nationaal belang (zie onder a). Provincies en het Rijk mogen op grond van artikel 2.3, tweede lid en derde lid, onder a, alleen taken en bevoegdheden uitoefenen wanneer sprake is van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang. Dit geldt tevens voor de uitoefening van bevoegdheden op grond van de artikel 5.10, eerste lid, onder a, artikel 5.11, eerste lid, onder a, onder c, onder 2° en onder f, artikel 5.44, eerste lid en artikel 19.8, derde lid.

Indiener wil dat de provincies en het Rijk niet lichtzinnig kunnen spreken van een provinciaal of nationaal belang en daardoor bevoegdheden van gemeenten zouden kunnen overnemen. Er moet in dergelijke gevallen sprake zijn van een «aanmerkelijk» provinciaal of nationaal belang.

datum 2 juli 2015

blad 30

Het provinciaal dan wel nationaal belang, vastgesteld door het betreffende bestuursorgaan, moet zoals ook blijkt uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (Kamerstukken II, 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 399) altijd kenbaar zijn uit de motivering van het besluit waarbij de criteria uit artikel 2.3 in acht moeten worden genomen. Uit de motivatie moet duidelijk worden dat het provinciaal respectievelijk nationaal belang niet doelmatig en doeltreffend door het gemeentelijk respectievelijk provinciaal bevoegd gezag kan worden behartigd (artikel 2.3, tweede en derde lid, onder a). Indiener vindt dat de provincies en het Rijk hier terughoudend mee om moeten gaan.

Verworpen. Voor: de PVV, het CDA en de SGP.

Diverse artikelen

95 → 106 (Bisschop) dat ziet op een goede verankering van het subsidiariteitsbeginsel, zodat recht wordt gedaan aan het uitgangspunt 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.

De indiener hecht grote waarde aan goede verankering van het subsidiariteitsbeginsel, zodat recht wordt gedaan aan het uitgangspunt «decentraal wat kan, centraal wat moet». De alternatieve opsomming in artikel 2.3, tweede lid, van het voorliggende wetsvoorstel geeft provincies echter de ruimte om taken en bevoegdheden naar zich toe te trekken zonder de voorwaarde dat sprake is van een provinciaal belang, zolang het nodig wordt geacht voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden (onderdeel b). De indiener verwijst ook naar de kritiek van Raad van State en de onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen (De Graaf e.a., 2015) op deze alternatieve opsomming. De indiener stelt daarom voor om deze ruimte in te perken door de doelmatigheids- en doeltreffendheidsoverwegingen te koppelen aan de aanwezigheid van een provinciaal belang.

In een beperkt aantal gevallen heeft deze inperking een onbedoeld neveneffect. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen provincies door het Rijk vanwege doelmatigheids- en doeltreffendheidsoverwegingen aangewezen worden als bevoegd gezag voor algemene regels voor onder meer zwembaden en voor de omgevingsvergunningen voor onder meer IPPC- en BRZO/Seveso-inrichtingen. De indiener wil hier niet aan tornen en stelt daarom voor de verwijzing naar artikel 2.3 in de betreffende artikelen (artikel 4.11 respectievelijk 5.10) te schrappen. Verder wil de indiener niet tornen aan de mogelijkheid voor provincies om op grond van enkel doelmatigheids- en doeltreffendheidsoverwegingen de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen te coördineren. Omdat hij wel hecht aan handhaving van het subsidiariteitsbeginsel, stelt hij voor om op dit onderdeel de aanwezigheid van een provinciaal belang of redenen van doelmatigheid en doeltreffendheid te blijven verlangen.

Verworpen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA en de SGP.

Artikel 2.11

Artikel 2.12

141 (Van Veldhoven) dat regelt dat bij omgevingsplan en omgevingsverordening, voor zover van toepassing, met het oog op het waarborgen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in ieder geval voor bepaalde onderdelen van de fysieke leefomgeving omgevingswaarden worden vastgesteld.

datum 2 juli 2015

blad 31

De indiener kan zich vinden in het brede scala aan oogmerken dat in de wet is opgenomen. Deze oogmerken hebben ieder afzonderlijk betrekking op een door het bevoegd gezag niet te negeren onderdeel van de fysieke leefomgeving.

De indiener acht het dan ook waardevol voor het bevoegde gezag dat zij elk van de genoemde onderdelen van de fysieke leefomgeving in overweging neemt om daarvoor omgevingswaarden vast te stellen, wanneer zij het ruimtelijke beleid opstelt om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving adequaat wil waarborgen.

Daarbij wijst de indiener er met nadruk op dat dit amendement tevens regelt dat de gemeente of de provincie enkel omgevingswaarden vaststelt indien dit van toepassing is op de betreffende gemeente of provincie.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, 50PLUS, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 2.17 na het eerste lid

15 (Dik-Faber) waarmee buiten twijfel wordt gesteld dat waterschappen ook bevoegd zijn tot energieopwekking en het terugwinnen van grondstoffen.

Waterschappen hebben ingevolge de Waterwet (Ww) en Waterschapswet (Wsw) als traditionele taak de zuivering van afvalwater (artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 2°) te verzorgen en watersystemen te beheren (artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 1°). Door de opkomst van de circulaire economie zijn de activiteiten van waterschappen de laatste jaren verbreed zonder dat de wetgeving hierop is aangepast. Met dit amendement wordt buiten twijfel gesteld dat het waterschapsbestuur tevens bevoegd is om energie op te wekken en grondstoffen terug te winnen.

Steeds meer waterschappen wekken energie op uit afvalwater. Zij zetten de opgewekte energie allereerst in om hun waterzuivering van energie te voorzien. In afvalwater zit – in theorie – tot acht keer meer energie dan nodig is om het water te zuiveren.

Waterschappen zijn daarom in staat om de overschotten aan energie te leveren aan bedrijven of burgers. Zuiveringsinstallaties worden daarmee energiefabrieken die bijdragen aan het verwezenlijken van de doelen zoals gesteld in het in 2013 gesloten Energieakkoord.

Ook bouwen waterschappen zuiveringsinstallaties steeds meer om tot grondstoffenfabrieken. Kostbare grondstoffen zoals fosfaat of vezels worden hierbij teruggewonnen zodat ze kunnen worden hergebruikt.

Ook ten aanzien van de watersysteemtaak (artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 1°) zijn er in de toekomst mogelijkheden voor energie terugwinning.

De bevoegdheden tot energieopwekking en grondstof terugwinnen berusten echter niet op de wet. Dit is problematisch omdat waterschappen functionele openbare lichamen zijn met een gesloten huishouding. Dit betekent dat waterschappen in het leven zijn geroepen om één of meer specifiek omschreven taak te vervullen en alleen bevoegd zijn om die belangen aan te trekken die hen rechtens zijn opgedragen.

datum 2 juli 2015

blad 32

Met dit amendement wordt dit opgelost, door buiten twijfel te stellen dat waterschappen ook bevoegd zijn tot energieopwekking en het terugwinnen van grondstoffen. Hiermee wordt tevens aangesloten op een aanbeveling van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) om het huidige juridische raamwerk onder de loep te nemen om te bezien in hoeverre innovaties in de watersector juridisch zijn geborgd.

De activiteiten energieopwekking en het terugwinnen van grondstoffen zijn in dit amendement opgenomen als bevoegdheid en niet als taak. Wanneer wettelijk zou worden vastgelegd dat deze activiteiten een taak van het waterschapsbestuur zijn, zouden deze activiteiten ook moeten worden uitgevoerd wanneer dit niet doelmatig is. Door te kiezen voor een bevoegdheid kan het waterschapsbestuur zelf een afweging maken.

Dit amendement dient niet als een beperking te worden gezien voor eventuele andere bevoegdheden die niet expliciet gecodificeerd zijn, zoals energiewinning via windmolens op een dijk ten behoeve van de energievoorziening van poldergemalen.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, de Groep Kuzu/Öztürk, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 2.34, tweede lid

105 (Van Veldhoven) dat regelt dat in de grondslag voor het geven van instructies door het Rijk voor betreffende gevallen niet meer de beperking is opgenomen dat een instructie nodig moet zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Voor de indiener staat voorop dat het Rijk terughoudend moet zijn met het gebruiken van haar instructiebevoegdheid. Echter, een «evenwichtige toedeling van functies en locaties» is wat de indiener betreft een te vage grond om de instructiebevoegdheid in te zetten wanneer dit wél echt nodig is. Het vermoeden is daarnaast dat de huidige formulering «evenwichtige toedeling van functies aan locaties» op gespannen voet staat met de Rijkscoördinatieregeling.

Het Rijk kent een systeemverantwoordelijkheid op een aantal gedecentraliseerde beleidsgebieden, bijvoorbeeld het natuurbeleid. Wanneer er sprake is van verwaarlozing van natuur door een bepaalde provincie, moet het Rijk kunnen ingrijpen om daarmee invulling te kunnen geven aan haar systeemverantwoordelijkheid.

Daarnaast kent het Rijk een systeemverantwoordelijkheid op tal van andere, niet-decentraliseerde beleidsgebieden, bijvoorbeeld de vitale infrastructuur of de energievoorziening. Ook hier moet het Rijk in staat zijn die systeemverantwoordelijkheid adequaat in te vullen, zowel waar het gaat om de ruimtelijke als de kwalitatieve aspecten daarvan.

Dit amendement regelt dat in de grondslag voor het geven van instructies door het Rijk voor betreffende gevallen niet meer de beperking is opgenomen dat een instructie nodig moet zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit laat onverlet dat de grenzen van artikel 2.3 in acht moeten worden gehouden bij het geven van dergelijke instructies.

datum 2 juli 2015

blad 33

Op deze manier wordt meer recht gedaan aan waar het bij de instructiebevoegdheid voor het Rijk om moet gaan, namelijk het adequaat invulling geven aan haar systeemverantwoordelijkheid. Daarmee wordt de houdbaarheid van de wet versterkt.

Verworpen. Voor: het CDA, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Na artikel 2.37, afdeling 2.5

72 → 82 (Dik-Faber) dat het instrument prestatievergelijking in de Omgevingswet introduceert.

Met dit amendement wordt het instrument prestatievergelijking in de Omgevingswet geïntroduceerd. Dit instrument is momenteel aanwezig in artikel 4.22, lid 4, van de Wet milieubeheer ten aanzien van de taken van gemeenten op het gebied van stedelijk waterbeheer. Ook in de Drinkwaterwet is prestatievergelijking opgenomen (artikelen 39 t/m 42) maar deze wet zal niet opgaan in de Omgevingswet.

Prestatievergelijking is een goed instrument voor overheden om inzichtelijk te krijgen hoe ze presteren en op welke punten verbetering mogelijk is in efficiëntie en effectiviteit. Hiermee wordt ook de transparantie richting burgers en bedrijven vergroot.

De voorgestelde bepaling biedt de Minister de mogelijkheid een prestatievergelijking te verplichten ten aanzien van specifieke taken op grond van de Omgevingswet. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de prestatievergelijking.

Dit amendement laat open op welke terreinen er eventueel prestatievergelijking wordt ingezet. Indiener beoogt dat dit instrument alleen wordt ingezet als dit een meerwaarde heeft. Dit zal uiteraard met het oog op de bestuurlijke lasten gemotiveerd moeten worden. Gedacht kan worden aan prestatievergelijking op het gebied van rioleringen of de uitvoering van vergunningverlening, handhaving en toezicht.

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door toevoeging van een nieuwe paragraaf 2.5.4 aan Afdeling 2.5 van de Omgevingswet.

Verworpen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 3.1

99 → 107 (Bisschop) dat regelt dat provinciale staten en de Minister van Infrastructuur en Milieu bij het vaststellen van de provinciale omgevingsvisie onderscheidenlijk de nationale omgevingsvisie het subsidiariteitsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 2.3, in acht moeten nemen.

Dit amendement regelt dat provinciale staten en de Minister van Infrastructuur en Milieu bij het vaststellen van de provinciale omgevingsvisie onderscheidenlijk de nationale omgevingsvisie het subsidiariteitsbeginsel zoals vastgelegd in artikel 2.3, in acht moeten nemen.

datum 2 juli 2015

blad 34

Bij het bepalen en onderbouwen wat van provinciaal of nationaal belang is, zal de omgevingsvisie van respectievelijk provincie of Rijk een belangrijke rol spelen. Om het subsidiariteitsbeginsel op goede wijze door te voeren, vindt de indiener het daarom van belang dat ook bij het opstellen van de omgevingsvisie het subsidiariteitsbeginsel in acht genomen wordt.

Verworpen. Voor: de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA en de SGP.

Artikel 3.5

Paragraaf 3.2.3 vervalt

57 → 94 (Dik-Faber) over het verplicht stellen van een gemeentelijk waterbeheerprogramma.

In de voorgestelde Omgevingswet is het gemeentelijk rioleringsplan, zoals dat op grond van artikel 4.22 van de Wet milieubeheer door de gemeenteraad moet worden vastgesteld, overgeheveld naar artikel 3.13 van de Omgevingswet (paragraaf 3.2.3) als facultatief programma dat wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.

Met dit amendement blijft het gemeentelijk rioleringsprogramma een verplicht programma dat wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders, onder de naam gemeentelijk waterbeheer-programma. Deze naam is gekozen met het oog op huidige en toekomstige opgaven voor gemeenten ten aanzien van een goed waterbeheer. In de memorie van toelichting wordt het belang van het programma benadrukt. Het programma stelt gemeenten in staat het beleid en de maatregelen die worden opgesteld om de taken op het gebied van stedelijk afvalwater (volgens uit de richtlijn stedelijk afvalwater), afvloeiend hemelwater en voor het treffen van grondwatermaatregelen na te komen en in samenhang te beschrijven. Het stimuleert gemeenten het rioolstelsel op orde te houden en maakt aan burgers en bedrijven inzichtelijk wat zij op dit gebied van de gemeente kunnen verwachten. Ook bevordert het programma een goede beleidsafstemming tussen gemeenten en waterschappen. Bovendien vormt het programma met haar lange termijn beschouwing van de financiering de basis voor het vaststellen van het rioolrecht en maakt het daarmee de besteding van de rioolheffing transparant naar bewoners en bedrijven.

Deze gemeentelijke programma's vervullen ook een belangrijke functie voor het behalen van doelen uit het Bestuursakkoord Water in 2020 en zijn daarom op grond van dit akkoord sowieso tot 2020 verplicht. Er is geen reden om dit programma na 2020 facultatief te maken. Het is weliswaar geen Europese verplichting, maar dit geldt voor meer verplichtingen in de Omgevingswet.

Om het gemeentelijk programma verplicht te houden stelt dit amendement voor paragraaf 3.2.3 (bestaande uit artikel 3.13) te schrappen en het gemeentelijk waterbeheerprogramma toe te voegen aan artikel 3.5 over verplichte gemeentelijke programma's.

datum 2 juli 2015

blad 35

Bij algemene maatregel van bestuur kan op grond van artikel 2.25, eerste lid, onder a, onder 1° en artikel 16.86, eerste lid, onder b, analoog aan de huidige bepalingen in de Wet milieubeheer geregeld worden welke inhoud en onderwerpen in ieder geval deel moet uitmaken van een gemeentelijk waterbeheerprogramma.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 3.18

52 (Van Tongeren) dat regelt dat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties een rol kunnen spelen bij het op koers houden van een programma door te verzoeken om een wijziging daarvan.

Met het amendement wordt bereikt dat burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, en niet alleen overheden, een rol kunnen spelen bij het op koers houden van een programma met programmatische aanpak door middel van wijziging van het programma. Hiermee is er een extra wettelijk instrument om het programma met programmatische aanpak gericht te houden op het bereiken van de omgevings-waarde. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht staat bezwaar en beroep open tegen het besluit op een verzoek.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, 50PLUS, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 4.2, na het eerste lid

32 (Rennes) over het invoegen van het principe dat het meest doelmatige gebruik van gronden slechts om dringende redenen mag worden beperkt.

In voorgaande wetgeving en (dus) in bestemmingsplannen was geregeld dat het verboden was om gronden in strijd met de bestemming te gebruiken. Diezelfde regels bevatten een nuancering of hardheidsclausule die het gemeentebestuur de mogelijkheid gaf om met een zogenaamde binnenplanse vrijstelling van het bestemmingsplan af te wijken, de zogenoemde toverformule rondom het meest doelmatige gebruik.

De amendement beoogt niet om de toverformule terug te brengen, maar wel om het principe dat het meest doelmatige gebruik van gronden niet zonder reden belemmerd mag worden. Indiener vindt het wenselijk dit principe in de wet vast te leggen en daarom wordt voorgesteld om in de Omgevingswet een bepaling op te nemen op grond waarvan regels in een Omgevingsplan de meest doelmatige functie van een locatie slechts om dringende redenen mag beperken.

Verworpen. Voor: het CDA en de SGP.

Artikel 4.19

49 (Dik-Faber) over regels voor het uiterlijk van de fysieke leefomgeving.

In artikel 4.19 is bepaald dat door de gemeenteraad beleidsregels worden vastgesteld wanneer regels in het omgevingsplan betrekking hebben op het uiterlijk van bouwwerken en deze regels bij de toepassing uitleg behoeven.

datum 2 juli 2015

blad 36

Daarmee wordt aangesloten bij de regeling voor het uitoefenen van welstandstoezicht zoals die in de Woningwet is opgenomen, waarbij de welstandscriteria in beleidsregels moeten zijn opgenomen (gemeentelijke welstandsnota). De gemeenteraad beslist daarbij zelf of, en zo ja, in welke delen van de gemeente en voor welke bouwwerken welstandstoezicht uitgeoefend gaat worden.

Dit amendement regelt dat – als toepassing van de regels met betrekking tot het uiterlijk van de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan uitleg behoeven – er niet alleen beleidsregels worden vastgesteld voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, maar ook voor andere activiteiten als deze relevant zijn voor het uiterlijk van de fysieke leefomgeving. Omgevingskwaliteit heeft immers niet alleen te maken met het uiterlijk van bouwwerken, maar ook met het uiterlijk van de openbare ruimte en de stedenbouwkundige structuur.

Tevens regelt het amendement dat de beleidsregels zoveel mogelijk zijn toegesneden op de onderscheiden locaties en activiteiten. Dit volgt logischerwijs uit de eerder genoemde verbreding van bouwwerken tot de fysieke leefomgeving en de verbreding van bouwactiviteiten naar voor het uiterlijk van de fysieke leefomgeving relevante activiteiten.

De regering verduidelijkt in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstukken II, 2014–2015, 33 962, nr. 12, paragraaf 9.2, blz. 218) dat artikel 4.19 beschouwd moet worden als een minimumeis. Indien een gemeente eisen stelt aan het uiterlijk van bouwwerken, dan moeten daar beoordelingscriteria in de vorm van beleidsregels voor worden geformuleerd. Een gemeente die verder wil gaan hoeft zich niet te beperken tot het uiterlijk van bouwwerken, maar kan in het Omgevingsplan ook regels stellen over de rest van de fysieke leefomgeving. Als een gemeente hiertoe overgaat ligt het voor de hand ook hiervoor het opstellen van beleid interpreterende regels verplicht te stellen om te voorkomen dat beoordeling van aanvragen willekeuring worden en gebaseerd op uitgangspunten die op het moment dat de aanvraag werd ingediend niet kenbaar zijn.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 4.19

50 → 87 → **108** (Smaling en Dik-Faber) dat regelt dat een bestaand bouwwerk niet in ernstige mate afbreuk mag doen aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet kent niet langer “redelijke eisen van welstand” als zelfstandige weigeringsgrond voor omgevingsvergunningen. De zorg voor het uiterlijk van bouwwerken is geïntegreerd in het omgevingsplan, en niet langer dwingend voorgeschreven, maar langs de lijn van artikel 4.19 kan facultatief op dezelfde wijze gewerkt worden als thans nog dwingend is voorgeschreven.

De huidige bepaling in artikel 12 van de Woningwet, die verbiedt dat een bestaand gebouw “in ernstige strijd is met redelijke eisen van welstand”, ziet echter niet op het verlenen van omgevingsvergunningen, maar op het beëindigen van situaties waarin een bestaand gebouw een wanstaltig uiterlijk krijgt, en daardoor afbreuk doet aan de gewenste omgevingskwaliteit.

datum 2 juli 2015

blad 37

Een dergelijk exces in het uiterlijk kan het gevolg zijn van vergunning vrije werkzaamheden, maar ook van het langdurig nalaten van adequaat onderhoud, waardoor verloedering en op den duur wanstaltigheid ontstaat.

Artikel 12 van de Woningwet wordt met succes toegepast door gemeenten in aanschrijvingsprocedures die beogen een einde te maken aan ernstige verwaarlozing van gebouwen. Het is wenselijk dat de ook Omgevingswet deze mogelijkheid biedt. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de terminologie van artikel 4.19, waar niet langer sprake is van welstandseisen, maar eisen aan het uiterlijk van bouwwerken

Verworpen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, 50PLUS, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 5.42

77 → 90 → 148 → **153** (Dik-Faber) dat regelt dat de reikwijdte van het projectbesluit wordt verbreed, zodat met dit nieuwe instrument hetzelfde resultaat kan worden bereikt als met het huidige inpassingsplan.

Met dit amendement wordt de reikwijdte van het projectbesluit verbreed zodat met dit nieuwe instrument hetzelfde resultaat kan worden bereikt als met het huidige inpassingsplan (artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro)). Een projectbesluit kan door dit amendement niet alleen worden gebruikt met het oog op de ontwikkeling van een nieuwe functie, maar ook met het oog op het voorkomen of tegengaan van ongewenste ontwikkelingen die op grond van het omgevingsplan toelaatbaar zijn.

In het wetsvoorstel is er voor gekozen om het projectbesluit niet toe te passen als het alleen gaat om het weren van ongewenste functies of ongewenst gebruik van gronden of bouwwerken, zoals thans wel door provincies kan worden gedaan met behulp van het inpassingsplan. De reden hiervoor is dat het wetsvoorstel hiervoor andere instrumenten bevat, namelijk de instructieregels en het instructiebesluit. Toepassing van het projectbesluit alleen voor weg bestemmen zou volgens de regering niet proportioneel zijn omdat dit leidt tot een grotere inbreuk op de gemeentelijke autonomie. Hierbij vindt immers ook herbestemming van de betreffende locaties plaats, wat bij uitstek een taak is die ligt bij de gemeente. Volgens indiener is de redenering dat het wel proportioneel is om een projectbesluit te nemen voor het realiseren van een weg, maar niet voor het weg bestemmen van niet gerealiseerde plancapaciteit, moeilijk vol te houden gezien het bestaan van een probleem waaraan bovengemeentelijke aspecten verbonden zijn, zoals de enorme leegstand van commercieel vastgoed.

De reductie van plancapaciteit betekent volgens indiener bovendien niet altijd dat de functie (bestemming) wordt gewijzigd. Bij een gedeeltelijke reductie volstaat slechts een aanpassing van de (plan)regels, bijvoorbeeld het verlagen van de maximaal toegestane m² bvo of het verlagen van het bebouwingspercentage. Een nieuwe functie is dus alleen aan de orde bij een volledige reductie van de plancapaciteit op een locatie. Verwacht mag worden dat in zo'n geval de provincie doorgaans zoveel mogelijk zal aansluiten bij het huidige gebruik, zoals in de Utrechtse Kantorenaanpak het geval is.

datum 2 juli 2015

blad 38

Juist omdat de provincie op grond van het wetsvoorstel alleen mag optreden wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 2.3, tweede lid, is zij ook gehouden om op dit punt terughoudend te zijn. Bovendien kan in dat geval, als het projectbesluit dat toelaat, de betreffende gemeente direct na de inwerkingtreding van het projectbesluit een nieuw omgevingsplan vaststellen waarin de functie van de betreffende locatie wordt gewijzigd. Onder het vigerende wettelijke stelsel kan dit op grond van artikel 3.26 Wro.

Met het wetsvoorstel kunnen provincies die niet gerealiseerde plancapaciteit voor bepaalde functies in meerdere gemeenten willen reduceren (bijvoorbeeld kantoren), dit alleen regelen via een provinciale instructieregel of een instructiebesluit (artikel 2.22 en artikel 2.33) eventueel in combinatie met het voorbereidingsbesluit in verband met projectbesluit of instructies (artikel 4.16). Volgens indiener is zijn deze instrumenten onvoldoende effectief en efficiënt voor het beoogde doel.

Allereerst maakt de provinciale instructie geen rechtstreekse werkende provinciale interventie in het gemeentelijk omgevingsplan mogelijk die (ook) juridisch bindend is voor de burger. Weliswaar hebben instructieregels en instructies juridische gevolgen voor de inhoud van dat omgevingsplan, maar slechts op indirecte wijze, omdat er een besluit van het gemeentebestuur nodig is voor de implementatie van een dergelijke provinciale instructie. Pas na deze implementatie ontstaat de juridische binding voor de burger. In een omgevingsplan opgenomen functie- en locatie specifieke regels worden dus niet rechtstreeks door een instructieregel of een instructie gewijzigd. Een omgevingsvisie leidt evenmin tot dat rechtsgevolg. Met het voorbereidingsbesluit kunnen weliswaar ongewenste ontwikkelingen worden voorkomen, maar dit vergroot de risico's op planschade.

Ten tweede is het doeltreffender en doelmatiger als provincies zelf de bevoegdheid behouden in bestaande plannen in te grijpen, wanneer het gaat om het oplossen van een probleem waaraan bovengemeentelijke aspecten verbonden zijn. Zeker als de problematiek op meer dan één gemeente betrekking heeft, kan de besluitvorming dan sneller, efficiënter en doorzichtiger plaatsvinden.

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door wijziging van artikel 5.42, eerste lid.
Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 5.45, tweede lid

46 → 78 (Dik-Faber) dat regelt dat voor de verplichte voorkeursbeslissingen aangesloten wordt bij de nu plan-mer-plichtige besluiten op rijks-, provinciaal- en waterschapniveau.

In het wetsvoorstel vervangt het projectbesluit zowel het huidige provinciale- als het rijksinpassingsplan, het Tracébesluit en het projectplan uit de Waterwet. Volgens de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 3) geldt dit ook voor de coördinatieregeling uit de Wet ruimtelijke ordening, de Tracéwet, de Waterwet en de Ontgrondingenwet. Het projectbesluit is dan ook een instrument voor Rijk, provincies en waterschappen voor vaak complexe projecten met een publiek belang.

datum 2 juli 2015

blad 39

De wetgever wenst het bevoegde gezag vrij te laten of een voorkeursbeslissing onderdeel uitmaakt van de procedure en wil daarnaast de verplichte gevallen opnemen in een algemene maatregel van bestuur. Gelet op het karakter van deze projecten met doorgaans een grote impact op de omgeving, is het volgens de indiener niettemin wenselijk om op wetsniveau zo veel mogelijk duidelijkheid over deze procedure te verschaffen. De voorkeursbeslissing heeft immers een belangrijke meerwaarde in de trechtering van een abstracte opgave naar een concreet projectbesluit. Daarbij worden belangrijke keuzes over locatiealternatieven gemaakt die mede op hun milieugevolgen beoordeeld worden. In dit amendement wordt daarom voor de verplichte voorkeursbeslissingen aangesloten op de nu plan-mer-plichtige besluiten op rijks-, provinciaal- en waterschapniveau. Daarnaast blijft het betreffende bevoegde gezag vrij om voor andere projectprocedures de voorkeursbeslissing als onderdeel van de procedure aan te wijzen, bijvoorbeeld als ingeschat wordt dat het besluit veel controverser oproept en een brede participatie gewenst is.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 5.45

155 → **161** (Agnes Mulder/Dik-Faber) dat regelt dat het participatieplan wordt verankerd en dat de nader te stellen eisen worden geregeld via een aan te wijzen gedragscode.

In het Energieakkoord is afgesproken dat voor windenergieprojecten vanaf 15 MW voorafgaand aan de aanvraag een participatieplan wordt opgesteld. Tevens is in het Energieakkoord afgesproken dat het Rijk in de Omgevingswet verankerd dat nadere eisen kunnen worden gesteld aan het organiseren van draagvlak. Projectontwikkelaars dienen hiervoor zorg te dragen.

In de Invoeringswet Omgevingswet zal de Elektriciteitswet 1998 worden aangepast zodat de projectprocedure van toepassing wordt verklaard voor windenergieprojecten (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 177, voetnoot 108).

In de voorgestelde Omgevingswet staan alleen procedurele afspraken over participatie bij projectbesluiten, maar is het in het Energieakkoord afgesproken participatieplan en de mogelijkheid van nadere eisen ten aanzien van financiële participatie of compensatie bij windenergieprojecten, niet opgenomen.

In dit amendement wordt daarom het participatieplan verankerd en worden de nader te stellen eisen geregeld via een aan te wijzen gedragscode. Dit maakt enerzijds maatwerk mogelijk en anderzijds draagt dit bij aan rechtszekerheid voor burgers.

In de Omgevingswet is de projectprocedure het instrument dat gebruikt wordt om een project voor complexe maatschappelijke opgaven in de leefomgeving via een integrale verkenning tot besluitvorming te brengen.

datum 2 juli 2015

blad 40

Vroegtijdige participatie is van groot belang voor het verkennen van de maatschappelijke opgaven en mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor. In de praktijk blijkt dat vroegtijdige participatie 'aan de voorkant' leidt tot een breder gedragen besluit en daarmee minder beroepen 'aan de achterkant'. Omgekeerd geldt ook dat projecten waarbij minder aandacht is geweest voor vroegtijdige participatie minder snel tot een (gedragen) besluit komen.

Volgens de projectprocedure moet in het projectbesluit worden gemotiveerd hoe met participatie is omgegaan. Hiermee is participatie wettelijk verankerd in de Omgevingswet.

Allereerst wordt met dit amendement geborgd dat het bevoegd gezag ook voor aanvang van de verkenning aangeeft op welke wijze participatie gaat plaatsvinden. Hiermee wordt beoogd dat het bevoegd gezag en de (particuliere) initiatiefnemer, voorafgaand aan de verkenning, afspreken hoe participatie plaatsvindt en voor welke vormen wordt gekozen. Hoe dat wordt ingevuld is maatwerk, zodat het bevoegd gezag en de initiatiefnemer optimaal kunnen inspelen op de project specifieke context en de lokale omstandigheden. Ten tweede borgt dit amendement specifiek voor windenergieprojecten dat een aan te wijzen gedragscode wordt nageleefd met voorschriften over dit participatieplan. Dit kan de "Gedragscode draagvlak en participatie wind op land" zijn, maar ook een nieuw op te stellen gedragscode. Naast genoemde gedragscode zijn er immers momenteel ook andere gedragscodes voor windenergieprojecten opgesteld. In de gedragscode kan worden geborgd dat het participatieplan wordt opgesteld in samenspraak met belanghebbenden en welke onderwerpen in het participatieplan in ieder geval moeten worden geregeld. Het participatieplan bevat afspraken over de procesparticipatie en kan ook, voor projecten waar dit relevant is, afspraken bevatten over financiële participatie of compensatie van omwonenden of belanghebbenden in het project.

In de genoemde gedragscode worden voor dit laatste als opties bijvoorbeeld genoemd: financiële deelneming met aandelen/obligaties, een lokaal fonds, omwonendenregeling zoals groene stroom met korting, korting op de energierekening of een andere (financiële) vergoeding en het creëren van lokale werkgelegenheid). Door dergelijke afspraken aan de voorkant te maken kan het draagvlak voor projecten aanmerkelijk worden vergroot.

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door toevoeging van twee leden aan artikel 5.45.

Verworpen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, D66, de PvdD en de SP.

Artikel 5.45

163 (Dik-Faber en Agnes Mulder) rondom het participatieplan bij windenergieprojecten.

In het Energieakkoord is afgesproken dat voor windenergieprojecten vanaf 15 MW voorafgaand aan de aanvraag een participatieplan wordt opgesteld. Tevens is in het Energieakkoord afgesproken dat het Rijk in de Omgevingswet verankerd dat nadere eisen kunnen worden gesteld aan het organiseren van draagvlak. Projectontwikkelaars dienen hiervoor zorg te dragen.

datum 2 juli 2015

blad 41

In de Invoeringswet Omgevingswet zal de Elektriciteitswet 1998 worden aangepast zodat de projectprocedure van toepassing wordt verklaard voor windenergieprojecten (Kamerstukken II 2013/14, 33962 nr. 3, blz. 177, voetnoot 108).

In de voorgestelde Omgevingswet staan alleen procedurele afspraken over participatie bij projectbesluiten, maar is het in het Energieakkoord afgesproken participatieplan en de mogelijkheid van nadere eisen ten aanzien van financiële participatie of compensatie bij windenergieprojecten, niet opgenomen.

In de Omgevingswet is de projectprocedure het instrument dat gebruikt wordt om een project voor complexe maatschappelijke opgaven in de leefomgeving via een integrale verkenning tot besluitvorming te brengen.

Vroegtijdige participatie is van groot belang voor het verkennen van de maatschappelijke opgaven en mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor. In de praktijk blijkt dat vroegtijdige participatie 'aan de voorkant' leidt tot een breder gedragen besluit en daarmee minder beroepen 'aan de achterkant'. Omgekeerd geldt ook dat projecten waarbij minder aandacht is geweest voor vroegtijdige participatie minder snel tot een (gedragen) besluit komen.

Volgens de projectprocedure moet in het projectbesluit worden gemotiveerd hoe met participatie is omgegaan. Hiermee is participatie wettelijk verankerd in de Omgevingswet.

Allereerst wordt met dit amendement geborgd dat het bevoegd gezag ook voor aanvang van de verkenning aangeeft op welke wijze participatie gaat plaatsvinden middels een participatieplan. Hiermee wordt beoogd dat het bevoegd gezag en de (particuliere) initiatiefnemer, voorafgaand aan de verkenning, afspreken hoe participatie plaatsvindt en voor welke vormen wordt gekozen. Hoe dat wordt ingevuld is maatwerk, zodat het bevoegd gezag en de initiatiefnemer optimaal kunnen inspelen op de project specifieke context en de lokale omstandigheden. Tegelijkertijd draagt dit bij aan de rechtszekerheid voor burgers.

Ten tweede borgt dit amendement dat over het participatieplan nadere regels worden gesteld. Deze nadere regels kunnen betrekking hebben op alle projectprocedures, maar ook op specifieke categorieën projectprocedures zoals windenergieprojecten. Nadere eisen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op financiële participatie of compensatie van omwonenden of belanghebbenden bij windenergieprojecten of het werken volgens afspraken zoals opgenomen in een in deze nadere regels aan te wijzen gedragscode.. Dit kan de "Gedragscode draagvlak en participatie wind op land" zijn, maar ook een nieuw op te stellen gedragscode. Naast genoemde gedragscode zijn er immers momenteel ook andere gedragscodes voor windenergieprojecten opgesteld. In de genoemde gedragscode worden als opties voor financiële participatie of compensatie bijvoorbeeld genoemd: financiële deelneming met aandelen/obligaties, een lokaal fonds, omwonendenregeling zoals groene stroom met korting, korting op de energierekening of een andere (financiële) vergoeding en het creëren van lokale werkgelegenheid). Door dergelijke afspraken aan de voorkant te maken kan het draagvlak voor projecten aanmerkelijk worden vergroot.

datum 2 juli 2015

blad 42

In de nadere regels of via een in deze regels op te nemen gedragscode kan ook worden geborgd dat het participatieplan wordt opgesteld in samenspraak met belanghebbenden en welke onderwerpen in het participatieplan in ieder geval moeten worden geregeld.

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door toevoeging van twee leden aan artikel 5.45.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

Artikel 5.46

111 → **116** (Van Veldhoven en Dik-Faber) dat ziet op het recht voor initiatiefnemers van een voorgedragen alternatieve oplossing op ondersteuning bij onderzoek en verdere uitwerking van het alternatief voor de verkenning, zoals is opgenomen in de Code Maatschappelijke Participatie.

Dit amendement regelt het recht voor initiatiefnemers van een voorgedragen alternatieve oplossing op ondersteuning bij onderzoek en verdere uitwerking van het alternatief voor de verkenning, zoals is opgenomen in de Code Maatschappelijke Participatie. De wijze waarop deze ondersteuning plaatsvindt, wordt in dit amendement niet verder ingevuld omdat dit veelal maatwerk zal zijn. Wel wordt geregeld dat hierover bij algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld. De bedoelde ondersteuning kan blijkens de Code Maatschappelijke Participatie bestaan uit kennis, informatie, netwerk of een financiële bijdrage voor onderzoek of verdere ontwikkeling.

De Code Maatschappelijke Participatie beoogt dat initiatiefnemers ook bij de verdere uitwerking van hun initiatief een rol kunnen hebben. Er wordt bewust gesproken over het geheel of gedeeltelijk in beschouwing nemen van oplossingen. Er mag van het bevoegd gezag worden gevraagd om oplossingen niet alleen als geheel te beoordelen, maar zo nodig ook op onderdelen. Het is goed mogelijk dat onderdelen van voorgedragen oplossingen redelijk zijn, maar andere onderdelen niet.

Het uitwerken en onderzoeken van een maatschappelijk initiatief vindt altijd plaats in samenwerking met degene die de oplossing heeft voorgedragen. Deze uitwerking kan door het bevoegd gezag worden gedaan, maar de formulering van het vierde lid geeft aan dat de initiatiefnemer er ook voor kan kiezen om zelf het alternatief binnen een door het bevoegd gezag te stellen termijn zo ver uit te werken dat door het bevoegd gezag een onderbouwde voorkeursbeslissing kan worden genomen. Het amendement regelt daarom dat de initiatiefnemer hierbij ondersteuning kan krijgen van het bevoegd gezag. Hier zitten wel grenzen aan. Het moet gaan om ondersteuning die gericht is op het vergaren van kennis en inzichten die redelijkerwijs nodig is voor de verdere uitwerking van de oplossing in de verkenningsfase.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 43

Diverse artikelen

26 → 83 (Dik-Faber en Van Veldhoven) dat regelt dat de termen "milieueffectrapportage" en "milieueffectrapport" worden vervangen door "omgevingseffectrapportage" en "omgevingseffectrapprt", alsmede dat de Commissie voor de milieueffectrapportage voortaan de Commissie voor de omgevingseffectrapportage zal heten.

Volgens de memorie van toelichting vragen gebruikers van de fysieke leefomgeving een samenhangende benadering van initiatieven en opgaven in de fysieke leefomgeving en een vergaande reductie van de complexiteit van wetgeving.¹ Om die reden heeft de regering gekozen voor een volledige vernieuwing van het omgevingsrecht, waarbij gekozen wordt voor een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Het wetsvoorstel moet ertoe bijdragen dat zowel burgers, bedrijven als overheden meer oog krijgen voor de samenhang van de relevante onderdelen en relevante aspecten van de fysieke leefomgeving en de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. De Omgevingswet is onder meer, met het oog op duurzame ontwikkeling, gericht op het in onderlinge samenhang bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Het instrument van milieueffectrapportage (m.e.r.) past uitstekend in dit streven, aangezien het reeds praktijk is dat daarbij milieueffecten integraal beoordeeld worden. Het begrip «milieu» is de afgelopen decennia breder geworden, mede gegeven de vereisten van de Europese richtlijnen voor plan- en project-m.e.r. Naast de klassieke milieuthema's als luchtkwaliteit en geluidhinder, worden aspecten als natuur, cultuurhistorie, landschap, gezondheid en klimaatverandering nu al meegenomen in de m.e.r. Zie in dit verband het huidige artikel 1.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer. Gezien deze ontwikkeling ligt het voor de hand om de termen «milieueffectrapportage» en «milieueffectrapport» te vervangen door «omgevings-effectrapportage» en «omgevingseffectrapport». Dit betekent dat ook de Commissie voor de milieueffectrapportage voortaan de Commissie voor de omgevingseffectrapportage zal heten.

Middels dit amendement wordt veel beter aangesloten bij zowel de huidige praktijk als bij de ambitie van de Omgevingswet.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, 50PLUS, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 16.14

Artikel 16.15

44 → 79 (Dik-Faber) dat regelt dat de gemeenteraad instemmingsbevoegdheid krijgt bij omgevingsvergunningen voor een afwijkactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is.

Met dit amendement wordt geregeld dat de gemeenteraad instemmingsbevoegdheid krijgt bij omgevingsvergunningen voor een afwijkactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. Omdat artikel 16.15 van de Omgevingswet een vervolg is op het advies van artikel 16.14, voorziet dit amendement in zowel een wijziging van artikel 16.14 als artikel 16.15. Dit amendement ziet niet op de zogenaamde «binnenplanse» afwijkingsregels als bedoeld in artikel 5.18, eerste lid en niet op gevallen waarin sprake is van een afwijkactiviteit van provinciaal of nationaal belang.

datum 2 juli 2015

blad 44

Momenteel hebben de gemeenteraden ingevolge artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo jo. artikel 6.5 van het Bor nog de mogelijkheid een verklaring van geen bedenkingen te geven. Deze is in het wetsvoorstel niet omgezet in een instemmingsbevoegdheid om zo de procedure te kunnen flexibiliseren en versnellen. Wel krijgt de gemeenteraad bij AMvB een adviesbevoegdheid, waarbij de regering voornemens is deze adviesconstructie te baseren op de regeling uit artikel 169, vierde lid van de Gemeentewet. Het uitgangspunt is dat de gemeenteraad gevallen kan aanwijzen waarin het college van burgemeester en wethouders voorafgaand inlichtingen geeft over de wijze waarop het college zijn bevoegdheden zal uitoefenen (in dit geval het nemen van een beslissing over de omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit). De gemeenteraad krijgt in deze gevallen een bepaalde termijn om een advies (met eventuele wensen en bedenkingen) uit te brengen aan het college. Mede op basis daarvan neemt het college een definitief besluit op de aanvraag om de omgevingsvergunning (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 112).

Om meerdere redenen is het wenselijk dat de gemeenteraad wel instemmingsrecht krijgt voor buitenplanse afwijkactiviteiten.

Allereerst beslist de gemeenteraad over het omgevingsplan. Het is vreemd dat de gemeenteraad geen doorslaggevende stem heeft bij besluiten over afwijkingen van ditzelfde omgevingsplan. Ten tweede kunnen deze afwijkingen ook verdergaande gevolgen hebben dan de betreffende afwijkactiviteit. Op grond van het voorgestelde artikel 4.17 moet het omgevingsplan namelijk uiterlijk vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende afwijkactiviteit met die vergunning in overeenstemming worden gebracht. Het doel van deze regeling is dat het omgevingsplan een actueel, integraal en consistent geheel blijft. De besluitvorming over de toelaatbaarheid van een concrete afwijkactiviteit is veelal minder vergaand dan de besluitvorming over de wijze waarop deze afwijkactiviteit op beleidsmatig verantwoorde en consistente wijze wordt ingepast in het omgevingsplan. Het toestaan van een activiteit op een bepaalde locatie zal daarbij veelal ook gevolgen moeten hebben voor de regels die gelden voor andere locaties waar de verleende omgevingsvergunning geen betrekking op had (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 476). Gezien deze verdergaande gevolgen voor het omgevingsplan, dat de gemeenteraad vaststelt, is het onwenselijk dat de gemeenteraad geen instemmingsrecht heeft over afwijkactiviteiten. Ten derde zal de afwijkingsactiviteit vaker dan nu zien op ruimtelijk relevante activiteiten, door de tendens om omgevingsplannen steeds meer een globaler karakter te geven en doordat steeds meer vergunningen onder algemene regels vallen. Uit de praktijk is bekend dat de ruimtelijke impact van afwijkactiviteiten groot kan zijn.

Artikel 16.14, vierde lid, onder c, en vijfde lid en artikel 16.15, derde en vierde lid, verlenen de benodigde flexibiliteit bij het toepassen van het instemmingsrecht. Het past immers in de gedachte van de Omgevingswet om aan het lokale bestuur over te laten in hoeverre van bevoegdheden daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt. De wettelijke basis voor de bevoegdheden dient er wel te zijn.

datum 2 juli 2015

blad 45

Dit amendement regelt dat de gemeenteraad in ieder geval als adviseur wordt aangewezen als het betreft een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit, met uitzondering van die gevallen waarin regels zijn gesteld in het omgevingsplan die ertoe strekken dat de omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit in ieder geval wordt verleend voor zover aan die regels is voldaan (artikel 5.18, eerste lid) en die gevallen waarin sprake is van een afwijkactiviteit van provinciaal of nationaal belang. Tevens regelt dit amendement dat de gemeenteraad in deze gevallen een instemmingsrecht heeft.

Daarnaast wordt geregeld dat een als adviseur aangewezen bestuursorgaan situaties kan aanwijzen waarin advies of instemming niet nodig is en bijvoorbeeld de gemeenteraad het verlenen van een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit overlaat aan het college van B&W. Ook onder de huidige wetgeving wijst de gemeenteraad al vaak categorieën activiteiten aan waarbij geen verklaring van geen bedenkingen vereist is. Tenslotte maakt het ongewijzigde artikel 16.15, vierde lid, het voor de gemeenteraad mogelijk om in het advies bedoeld in artikel 16.15 aan te geven dat verdere instemming niet nodig is.

Op deze wijze kan de raad vooraf aangeven wanneer zij betrokken wil zijn en daarnaast ook zorgen voor procedurele versnelling zoals ook beoogd in het wetsvoorstel.

Verworpen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, 50PLUS, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 16.19

60 (Smaling) dat een watertoets bij ruimtelijke plannen verplicht stelt.

Het watertoetsproces is nu bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) in het Besluit ruimtelijke ordening geregeld. De indiener is van mening dat het watertoetsproces vooraan in het besluitvormingsproces zijn plek moet vinden in de Omgevingswet en daarom verankerd moet worden in die wet. In het Bestuursakkoord Water (2011) is afgesproken dat het watertoetsproces ook voor structuurvisies doorlopen moet worden.

Ruimtelijke plannen van overheden zijn vaak van invloed op waterbeheerdoelen die waterschappen willen bereiken. Zo concludeert de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in haar rapport naar de toekomstbestendigheid van het Nederlandse waterbeheer (Waterbeheer in Nederland; Klaar voor de toekomst? (2014)) dat bij ruimtelijke ordeningsprojecten in Nederland te weinig rekening met water wordt gehouden. Het gevolg is dat er besluiten genomen worden op het gebied van ruimtelijke ordening die gevolgen hebben voor de waterhuishouding, waardoor achteraf kostbare maatregelen nodig zijn om wateroverlast te voorkomen of te verhelpen. Er bestaat sinds 2001 een watertoetsproces. Dat is een proces met een aantal herkenbare stappen die waterbeheerders in planprocessen met gemeenten en provincies doorlopen om waterbelangen van begin tot eind goed in ruimtelijke plannen te borgen. Van belang is dat de waterbeheerder zo vroeg mogelijk in het planproces betrokken wordt, kennis over het watersysteem aanreikt en meedenkt over de inbedding van de waterhuishouding in ruimtelijke plannen.

datum 2 juli 2015

blad 46

Wetstechnisch is dit amendement vormgegeven door toevoeging van artikel 16.19a in paragraaf 16.2.3 (betrokkenheid van andere bestuursorganen). Op grond van lid 1 overlegt een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsverordening met de betrokken waterschappen. Het bestuur van het waterschap toetst of wordt voldaan aan de belangen van een goede waterhuishouding (lid 2). In de toelichting bij het omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsverordening wordt aandacht besteed aan de gevolgen voor de waterhuishouding en aan de uitkomsten van het overleg met het waterschapsbestuur (lid 3). Op grond van lid 4 geldt deze verplichting ook voor bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen afwijkactiviteiten.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, de SGP, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 16.32, tweede lid

22 → 86 (Dik-Faber) dat regelt dat onder een plan of programma mede wordt verstaan een instructieregel, een waterschapverordening, een omgevingsverordening en regels als bedoeld in artikel 4.3.

Dit amendement verduidelijkt in welke situaties er sprake kan zijn van een plan-mer-plicht.

De plan-mer-plicht voor plannen en programma's volgt uit de smb-richtlijn. Voor het vaststellen van de plan-mer-plicht voor plannen en programma's wordt in artikel 16.33 en 16.34 van het wetsvoorstel dan ook aangesloten op de tekst van deze richtlijn.

De plan-mer-plicht ontstaat als een plan of programma kader stellende regels bevat voor projecten die mer-(beoordelings)plichtig zijn. De richtlijn bevat echter, juist vanwege de grote verschillen in plan- en programma-begrip tussen de lidstaten, geen specifieke definitie van plan en programma. Het is dus aan de lidstaten om deze begrippen nader te duiden en verder in te vullen. De guidance van de Europese Commissie wijst er wel op dat de smb-richtlijn, vanwege de werkingssfeer en het doel, breed moet worden uitgelegd (zie http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/pdf/030923_sea_guidance_nl.pdf, blz. 5 e.v.).

Artikel 16.32, tweede lid, stelt dat onder plannen en programma's in ieder geval moet worden verstaan een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing. De lijst in artikel 16.32, tweede lid, is niet-limitatief. Desondanks wordt in dit amendement wel voorgesteld de opsomming uit te breiden. Uit de praktijk blijkt namelijk dat de plan-mer-plicht niet wordt overwogen als niet duidelijk is aangegeven dat de plan-mer-plicht wellicht voor bepaalde plannen geldt (bijvoorbeeld de Actieplannen geluid of de beheerplannen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998). Daar komt bij dat implementatie van richtlijnen betekent dat deze moeten worden omgezet naar de nationale situatie. Enkel rechtstreeks verwijzen naar de smb-richtlijn voorkomt weliswaar dat onvolledig wordt geïmplementeerd, maar maakt niet duidelijk wat in de nationale situatie onder de richtlijntekst wordt verstaan.

datum 2 juli 2015

blad 47

Met dit amendement wordt daarom voor de toepassing van de paragraaf over de plan-merplicht geregeld dat onder plannen en programma's ook wordt verstaan instructieregels, omgevingsverordeningen, waterschap verordeningen en rijksregels als bedoeld in artikel 4.3. Deze documenten bevatten veelal algemene instructieregels respectievelijk algemene, rechtstreeks werkende regels voor zover het gaat om rijksregels als bedoeld in artikel 4.3. Er kunnen echter ook kader stellende functie- en locatie specifieke regels worden opgenomen bedoeld om bepaalde projecten of activiteiten te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het opnemen van zoekgebieden voor windenergie of waterberging. De Omgevingswet heeft mede als doel meer activiteiten via algemene regels te reguleren. Het is dan ook de verwachting dat het vaker voor zal komen dat functie- en locatie specifieke regels zullen worden opgenomen in genoemde documenten.

Van functie- en locatie specifieke regels moeten de milieueffecten op grond van de smb-richtlijn in beeld worden gebracht als wordt voldaan aan de criteria uit deze richtlijn. Door de genoemde documenten op te nemen in artikel 16.32, tweede lid, wordt buiten twijfel gesteld dat voor (onderdelen van) deze documenten de plan-merplicht kan gelden, uiteraard alleen als wordt voldaan aan de criteria van de smb-richtlijn, oftewel: als er sprake is van kader stellende functie- en locatie specifieke regels.

Met dit amendement wordt voorkomen dat er onterecht geen plan-MER wordt opgesteld en dit pas aan de orde komt bij een beroep tegen concrete projecten. Het Europese Hof van Justitie heeft geoordeeld dat plannen en programma's buiten toepassing moeten worden gelaten als hiervoor ten onrechte geen plan-MER is gedaan. Dat zou betekenen dat de procedure alsnog moet worden over gedaan, hetgeen de nodige vertraging oplevert.

Uiteraard is er nog een beoordelingsmoment op projectniveau via de project-MER. Dat doet echter niet af aan de vraag of voorafgaand daaraan het milieubelang voldoende is meegewogen in de besluitvorming. De plan-merplicht staat los van de vraag of later nog een project-merplicht volgt. Op projectniveau kan immers niet meer worden gekeken naar de cumulatie van effecten.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 16.35

28 (Van Veldhoven en Dik-Faber) dat ziet op de vroege participatie van stakeholders, met oog op het vergroten van het draagvlak voor plannen en projecten en het versnellen van het besluitvormingsproces.

Alle evaluaties van besluitvormingsprocedures, waaronder die van de «sneller en beter»-aanpak van de Commissie Elverding, wijzen uit dat vroege participatie van stakeholders het draagvlak voor plannen en projecten vergroot en daarmee het proces van besluitvorming versnelt. Daarom wordt met dit amendement, zoals in de huidige procedures ook geregeld is, de mogelijkheid geboden om bij een plan of programma met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor de leefomgeving zienswijzen in te dienen voor de gewenste reikwijdte en het gewenste detailniveau van de informatie die het milieueffectrapport (mer) voor dat plan of programma dient te bevatten.

datum 2 juli 2015

blad 48

Door belanghebbenden in de voorfase op serieuze wijze te betrekken, kan weerstand mogelijk worden weggenomen en draagvlak voor het plan worden vergroot. Omdat in het beginstadium vaak niet duidelijk is wie als belanghebbend moet worden aangemerkt is er voor gekozen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen in te dienen. Dit voorkomt dat een plan of programma waarvoor een plan-mer wordt voorbereid en waartegen beroep openstaat bij de rechter, onderuit gaat wegens een fout bij de zienswijzen ten aanzien van reikwijdte en detailniveau.

Het bevoegd gezag kan volgens het voorgestelde derde lid de Commissie voor de milieueffectrapportage of een andere onafhankelijke instantie advies vragen over de reikwijdte en het detailniveau. Een vergelijkbare mogelijkheid tot het inwinnen van advies over een voornemen is momenteel te vinden in artikel 7.9, tweede lid, onder c, van de Wet Milieubeheer.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 16.41

47 (Dik-Faber en Van Veldhoven) betreffende een expliciete motivering voor de mer-beoordeling.

Dit indieners van dit amendement beogen de Europese vereisten ten aanzien van de beoordeling of een milieueffectrapportage nodig is (de «mer-beoordeling»), wettelijk te verankeren. Hiermee wordt voorkomen dat het wetsvoorstel ten opzichte van de huidige situatie een achteruitgang in de waarborgen voor dit systeem met zich brengt. Het amendement regelt expliciete motiveringsvereisten waarmee het bevoegd gezag aan belanghebbenden uitlegt waarom geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden gemaakt. Bovendien wordt geregeld dat deze beslissing openbaar wordt gemaakt zoals thans ook verplicht is volgens artikel 7.17 Wet milieubeheer. Tot slot wordt geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur regels moeten worden gesteld over de gegevens die de initiatiefnemer moet aanleveren, zodat het bevoegd gezag op basis van voldoende informatie kan beslissen of een MER moet worden gemaakt.

Ten aanzien van de beslissing om wel of geen MER uit te voeren, staat geen beroep bij de bestuursrechter open. Hiermee wordt aangesloten bij de huidige situatie. Het uitsluiten van de toegang tot de bestuursrechter voor deze specifieke situatie wordt, in lijn met de systematiek van de Omgevingswet, niet expliciet in de wettekst geregeld, maar geregeld in de bijlage bij de Algemene wet bestuursrecht. Deze bijlage wordt gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet.

In het wetsvoorstel vervalt het huidige onderscheid tussen de formele en de vormvrije mer-beoordeling en wordt de vormvrije mer-beoordeling geldend.

De vormvrije mer-beoordeling is echter in de praktijk verworden tot een papieren letter. Met een standaardzin zonder enige toelichting wordt aangegeven dat het initiatief geen aanzienlijke milieugevolgen zal hebben. De mer-beoordeling is echter bedoeld om na te gaan of milieueffecten van een activiteit aanzienlijk kunnen zijn en of gelet daarop een MER moet worden gemaakt.

datum 2 juli 2015

blad 49

Om de mer-beoordeling zorgvuldig te laten plaatsvinden worden in de wijziging van de Europese mer-richtlijn recent extra eisen gesteld aan de mer-beoordeling.¹ Hierbij is van belang dat de beoordelingsprocedure op doeltreffende en transparante wijze wordt uitgevoerd en dat voldoende informatie beschikbaar is. Bovendien moet de beslissing over de mer-beoordeling openbaar gemaakt worden. Beide elementen worden met dit amendement geregeld.

De keuze voor de vormvrije mer-beoordeling brengt de Omgevingswet verder van de vereisten uit de wijziging van de mer-richtlijn dan de huidige situatie. Daar komt bij dat het achterwege blijven van een vormvrije mer-beoordeling in de praktijk wordt afgedaan als een achteraf te repareren gebrek.² Van een transparante procedure is dan zeker geen sprake.

Verworpen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 16.43

Artikel 16.44

48 → 112 → **165** (Veldhoven/Dik-Faber) dat regelt dat het bevoegd gezag altijd een advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER dient te bevatten, zoals in de huidige procedures ook geregeld is, en dat de mogelijkheid wordt geboden om bij een project met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor de leefomgeving zienswijzen in te dienen over de gewenste reikwijdte en het gewenste detailniveau van de informatie die het milieueffectrapport (MER) voor dat project dient te bevatten.

Alle evaluaties van besluitvormingsprocedures, waaronder die van de "sneller en beter"-aanpak van de Commissie Elverding, wijzen uit dat vroege participatie van stakeholders het draagvlak voor plannen en projecten vergroot en daarmee het proces van besluitvorming versnelt. Daarom wordt met dit amendement bepaald dat het bevoegd gezag altijd een advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER dient te bevatten, zoals in de huidige procedures ook geregeld is, en dat de mogelijkheid wordt geboden om bij een project met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor de leefomgeving zienswijzen in te dienen over de gewenste reikwijdte en het gewenste detailniveau van de informatie die het milieueffectrapport (MER) voor dat project dient te bevatten. Door de toevoeging aan het slot van het tweede lid van de zinsnede "waarvoor een milieueffectrapport moet worden gemaakt", is duidelijk dat dit lid alleen van toepassing is als het een besluit als bedoeld in artikel 16.41, eerste lid, onder a of onder b, betreft waarvoor is beslist dat een MER gemaakt moet worden. Als het bevoegd gezag pas na de aanvraag een beslissing neemt over de vraag of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt, wordt de aanvraag op grond van artikel 16.47, vierde lid, afgewezen als er een MER gemaakt moet worden. Er zal dan een nieuwe aanvraag gedaan moeten worden, waarbij artikel 16.43, tweede lid, vervolgens wel van toepassing is.

datum 2 juli 2015

blad 50

Door belanghebbenden op serieuze wijze te betrekken, kan weerstand mogelijk worden weggenomen en draagvlak voor het project worden vergroot. Omdat in het beginstadium vaak niet duidelijk is wie als belanghebbend moet worden aangemerkt, is er voor gekozen om een ieder in de gelegenheid te stellen zienswijzen in te dienen. Dit voorkomt dat een besluit waarvoor een project-mer wordt voorbereid en waartegen beroep openstaat bij de rechter, onderuit gaat wegens het meenemen van een zienswijze van een niet-belanghebbende of het niet meenemen van een zienswijze van een belanghebbende bij het advies over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER dient te bevatten.

In geval er sprake is van een projectbesluit waarvoor een verkenning wordt doorlopen op grond van artikel 5.46, wordt een ieder op grond van artikel 5.45, derde lid, in de gelegenheid gesteld om mogelijke oplossingen voor de opgave voor te dragen. In geval voor dit project ook een MER moet worden gemaakt, kan de zienswijze over de mogelijke oplossingen gelijk opgaan met de in dit amendement voorgestelde procedure voor de zienswijzen met betrekking tot de reikwijdte en het detailniveau van de MER.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdD.

Artikel 16.45, eerste lid

10 (Dik-Faber en Van Veldhoven) dat regelt dat het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage verplicht wordt voor project-MER procedures.

Op dit moment is het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage voor project-MER verplicht bij complexe projecten. Met het wetsvoorstel wordt het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage voor de project-MER facultatief. Deze bepaling zoals vastgelegd in het voorgestelde artikel 16.45, eerste lid, heeft geen toegevoegde waarde, aangezien de Commissie voor de milieueffectrapportage nu ook al, zonder wettelijke grondslag, vrijwillig om advies kan worden gevraagd.

Met dit amendement wordt het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage verplicht voor alle project-MER procedures. Reden hiervoor is dat in de afgelopen jaren is gebleken dat voor slechts een tiental projecten per jaar advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage niet verplicht is, omdat deze projecten niet als complex worden gezien dan wel op bijlage II van de Crisis- en herstelwet staan. Niettemin gaat het om projecten waarvan de Europese wetgever op voorhand heeft geoordeeld dat sprake is van aanzienlijke milieugevolgen (bijlage I van de Europese M.e.r.-richtlijn). Om die reden is een met meer waarborgen omkleedde procedure dan een simpele m.e.r.-beoordeling (waarin wordt gekeken of het maken van een MER nodig is) aan de orde. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om aanleg van luchthavens, de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, en de oprichting van kernenergiecentrales. Juist voor die projecten is het wenselijk om een onafhankelijke waarborg in te bouwen dat de milieu informatie juist en volledig is voordat het bevoegd gezag een besluit neemt.

datum 2 juli 2015

blad 51

Bij de modernisering van de regelgeving voor de milieueffectrapportage in 2010 is er voor gekozen om het verplichte advies voor complexe projecten in stand te laten. Dit onafhankelijke stempel is zowel in het voordeel van het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en belanghebbenden. Het voorkomt in het vervolg van de besluitvormingsprocedure discussies over de feitelijke milieu informatie van een project. Gezien de positieve ervaringen van de afgelopen jaren ten aanzien van deze onafhankelijke toets is er geen reden deze waarborg met de komst van de Omgevingswet in te trekken.

Met dit amendement wordt ook aangesloten bij het bij de recente wijziging van de M.e.r.-richtlijn van 16 april 2014 (Richtlijn 2014/52/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april tot wijziging van de richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten) ingevoegde artikel 9bis, dat op mogelijke belangenconflicten wijst in situaties waarin het bevoegd gezag en de initiatiefnemer onderdeel zijn van hetzelfde bestuursorgaan. Een onafhankelijke toets kan dan als waarborg dienen dat serieus met MER wordt omgegaan, zodat geen wantrouwen en weerstand bij belanghebbenden wordt opgeroepen.

Overigens gaan sommige lidstaten, zoals Frankrijk, ervan uit dat de huidige richtlijn (in artikel 6, eerste lid, van de M.e.r.-richtlijn) de lidstaten er nu al toe verplicht om een onafhankelijk oog naar ieder project-MER te laten kijken.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 16.51

41 (Van Veldhoven en Dik-Faber) dat regelt dat de bestaande regelgeving over de evaluatie van milieueffectrapportages (mer) voor zowel besluiten (project-mer) als plannen of programma's (plan-mer) behouden blijft.

Dit amendement behoudt de bestaande regelgeving over de evaluatie van milieueffectrapportages (mer) voor zowel besluiten (project-mer) als plannen of programma's (plan-mer). Het doel van evaluatie is niet alleen om bij te sturen in het geval sprake is van tegenvallende milieueffecten, maar ook om kennis te vergaren over de bruikbaarheid van onderzoeken, modellen en methoden die voor het mer zijn gebruikt.

In het voorliggende wetsvoorstel vervalt de verplichting van het bevoegd gezag om het project-mer te evalueren. Volgens de memorie van toelichting (paragraaf 4.16.5, onder «Evaluatie») bevat het wetsvoorstel nog wel een grondslag om evaluatie voor plan-mer bij algemene maatregel van bestuur te regelen. Het wetsvoorstel bevat geen specifieke grondslag hiervoor, anders dan de algemene grondslag om uitvoeringsregels te stellen om de smb-richtlijn te implementeren.

Het vervallen van de evaluatieverplichting betekent dat het bevoegd gezag niet meer nagaat of de milieueffecten die in het mer werden verwacht ook daadwerkelijk zijn opgetreden. Daarmee vervalt een instrument om bij te sturen als de effecten voor de omgeving nadeliger zijn dan aanvankelijk werd verwacht.

datum 2 juli 2015

blad 52

Verplichte evaluatie is dan ook onlosmakelijk onderdeel van de beleidscyclus. Geheel in lijn met de doelstellingen van de Omgevingswet beperkt evaluatie als sluitstuk van de beleidscyclus de onderzoeklast in de voorbereiding, doordat meer gebruik gemaakt kan worden van vuistregels. De wetenschap dat achteraf de daadwerkelijke effecten worden onderzocht en mogelijk onvoorziene effecten van een project op basis van de evaluatie kunnen worden gemitigeerd, voorkomt dat voorafgaand aan de besluitvorming tot vele cijfers achter de komma wordt doorgerekend om aan te tonen dat effecten niet optreden. Deze schijnzekerheid kost veel geld en is niet in het belang van het milieu. Een zorgvuldige evaluatie achteraf met maatregelen achter de hand is veel effectiever. Ook de Elverding-aanpak combineert een beperkte onderzoeklast in het voortraject met evaluatie en maatregelen «achter de hand».

Evaluatie is zeker ook bij project-mer op zijn plaats. Immers na project-mer wordt direct tot uitvoering overgegaan.

Het amendement wil ook voorkomen dat het wetsvoorstel ten opzichte van de huidige situatie verder af komt te staan van de recent gewijzigde mer-richtlijn, waarin is bepaald dat op projectniveau uitvoering van mitigerende en compenserende maatregelen moet worden geborgd en monitoringsprocedures moeten worden vastgesteld om passende corrigerende maatregelen te kunnen nemen bij onvoorziene effecten.

In het licht van «uitnodigingsplanologie», waarbij meer ruimte wordt geboden voor nieuwe ontwikkelingen zonder dat het eindbeeld uitgekristalliseerd is, is een nog grotere rol weggelegd voor evaluatie.

Het wetsvoorstel zet weliswaar in op het gebiedsgericht monitoren van omgevingswaarden, maar deze monitoring geeft geen zicht op de milieueffecten van een specifiek plan, programma of project. Alleen mer-evaluatie kan laten zien of verwachte effecten ook daadwerkelijk zijn opgetreden en in hoeverre bepaalde effecten daadwerkelijk aan het betreffende besluit zijn toe te rekenen. Denk bijvoorbeeld aan de monitoring van bodemdaling bij de gas- en zoutwinning in de Waddenzee of de toename van fijnstof door meer verkeer. De mer-evaluatie kan niet één op één worden ingewisseld door de algemene monitoring van omgevingswaarden. Wel spreekt het voor zich dat waar mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de gegevens uit deze algemene monitoring.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

Artikel 23.5

53 (Van Tongeren) dat een zware nahangprocedure regelt voor een krachtens artikel 2.14 en 2.15, eerste lid, vastgestelde algemene maatregel van bestuur.

Dit amendement regelt, overeenkomstig artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer, dat de algemene maatregelen van bestuur die omgevingswaarden bevatten een zware nahangprocedure hebben. Op deze wijze wordt recht gedaan aan de democratische legitimiteit van de gekozen milieunormering.

Verworpen. Voor: het CDA, GroenLinks, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 53

Moties

113 (Veldman) over consulteren van Actal over de regeldruk.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, de PvdA en de SP.

115 → 170 → **171** (Veldman c.s.) over rioolheffing via het ingezetenschap.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de SGP, de VVD, Klein, 50PLUS, Van Vliet en D66.

117 (Veldman) over het opnemen van afwijkingsmogelijkheden in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, Van Vliet en de PvdA.

119 → **172** (Veldman) over versimpeling van de ladder voor duurzame verstedelijking.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet en de PvdA.

120 (Veldman en Albert de Vries) over geleidelijk afbouwen van het welstandstoezicht achteraf.

Aangenomen. Voor: de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA en de SP.

121 (Albert de Vries) over de bepalingen over grondexploitatie.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

122 (Albert de Vries en Dik-Faber) over het VN-verdrag voor de rechten van gehandicapten.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

123 (Albert de Vries c.s.) over de verdere ontwikkeling van de MGR-indicator.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

124 (Albert de Vries c.s.) over vergunning vrije werkzaamheden aan rijksmonumenten.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 54

126 (Albert de Vries) over regelmatig onderzoeken van de financiële toerusting van overheden.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

127 → 173 (Albert de Vries c.s.) over de instandhouding van recreatieve fiets-, wandel- en vaarnetwerken.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

128 (Smaling) over handelen uit voorzorg.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

129 (Smaling) over niet uit elkaar laten lopen van vraag en aanbod van koopwoningen, bedrijventerreinen en kantoren.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de Groep Kuzu/Öztürk, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

130 (Smaling) over de invoeringswet van de Omgevingswet.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

131 (Smaling) over ontwikkelen van interactieve games.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, de PvdA, de PvdD en de SP.

132 (Rennes) over instemmingsrecht van de gemeenteraad bij afwijking van het omgevingsplan.

Verworpen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, Klein, GroenLinks, de PvdD en de SP.

133 → 174 (Rennes) over de gevolgen van afschaffing van de vergunning van rechtswege.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, 50PLUS, Van Vliet en GroenLinks.

134 (Rennes) over het project Laan van de Leefomgeving.

Verworpen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, Klein, GroenLinks en de PvdD.

135 → 175 (Van Veldhoven) over eventuele negatieve gevolgen voor werelderfgoederen.

Aangenomen. Voor: de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

datum 2 juli 2015

blad 55

136 (Van Veldhoven) over sturen op de kwaliteit van de leefomgeving door gemeenten.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

137 (Van Veldhoven en Dik-Faber) over expliciet meenemen van participatie in de evaluatie.

Aangenomen. Voor: de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

138 → 178 (Dik-Faber) over verbeteren van het instrumentarium voor grondexploitatie.

Verworpen. Voor: ChristenUnie, GroenLinks, de Groep Kuzu/Öztürk, PvdD, Klein, 50PLUS.

139 (Dik-Faber) over de borging van de ladder voor duurzame stedelijke ontwikkeling.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdD.

142 (Van Tongeren c.s.) over omgevingswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Aangenomen. Voor: de ChristenUnie, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

143 → 176 (Van Tongeren en Albert de Vries) over het belang van de transitie hernieuwbare energie.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.

144 → 177 (Van Tongeren) over de Code Maatschappelijke Participatie.

Verworpen. Voor: de ChristenUnie, Klein, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP.

145 (Bisschop) over in de wet opnemen van invloedrijke materiële normen.

Verworpen. Voor: de Groep Bontes/Van Klaveren, de ChristenUnie, de SGP, Klein, GroenLinks, de PvdD en de SP.

146 (Bisschop en Veldman) over inperken van de onnodige verlenging van de reguliere voorbereidingsprocedure.

Aangenomen. Voor: de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, Van Vliet, D66 en de PvdA.

140 → 147 (Dik-Faber c.s.) over duurzaamheid in de bestaande bouw.

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, Houwers, Klein, de Groep Kuzu/Öztürk, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.